THE LATVIAN NEWSPAPER FOR CANADA AND U.S.A.
Published weekly by the Latvian Relief Society of Canada "Daugavas Vanagi"
Business Office: 491 College St., Toronto 174, Ontario, Canada
Editor-in-Chief: ALFRĒDS VIŅČELS
Telephones: 921—7121; 465—7902
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. IRBE
4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Chicago: Editor — I. ŠIMANE,
5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A.
SATURDAY, SEPTEMBER 6, 1969

NATIONAL LIBRARY
OCT 9 1969
BIBLIOTHEQUE NATIONALE

LATVIJA AMERIKĀ

60. N-RS. SESTDIENA, 1969. GADA 6. SEPTEMBRIS 19. GADS

Atsevišķa numura cena 25 centi

LATVIEŠU LAIKRAKSTS AMERIKĀ
Iznāk reizi nedēļā.
Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi"
ATB. REDAKTORS: ALFRĒDS VIŅČELS
Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto 250, Ont., Canada; tālr. 465—7902
Birojs: 491 College St., Toronto 174, Ont., Canada: tālr. 921—7121
Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. IRBE
4035 Rombouts Ave., Bronx N.Y. 10466. U.S.A
Tālrunis 994—7917
Čikagas redakcijas vadītāja: I. ŠIMANE, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A., tālrunis 774—5744

Pēkšņi mūžībā aizsaukts Jānis Niedra

Pirmajā mirklī grūti bija aptvert tragisko ziņu: svētdienas, 31. augusta vakarā pēkšņā nāvē miris Latviešu nacionālās apvienības Kanadā valdes priekšsēdis Jānis Niedra. Gaŗās nedēļas nogalē viņš kopā ar dzīvesbiedri Reginu bija izbraucis atpūsties uz savu vasaras mītni — ap 110 jūdžu ziemeļos no Toronto, Georgian Bay piekrastē, Thunderbay pludmales tuvumā. Svētdien, plkst. 11 vakarā Jānis Niedra devās peldēties, bet ūdenī viņu pārsteidza sirdstrieka, kā konstatēja tūlīt pieaicinātais ārsts. Nelaiķi nākošajā dienā pārveda uz Toronto, Portera un Turnera bēru namā (486 Roncesvalles Ave). Piektdien, 5. septembrī, plkst. 8 vakarā bēru namā notiks aizlūgums, bet nelaiķi pēdējā gaitā uz Jorkas kapsētas latviešu nodalījumu no Sv. Miķeļa katedrāles plkst. 10.30 sestdien izvadīs prāvests B. Kokins.

Jānis Niedra (†)

Ar Jāņa Niedras aiziešanu Kanadas latvieši zaudējuši savu ievērojamāko sabiedrisko darbinieku, kas daudzus gadus apbrīnojamā enerģijā kalpoja mūsu nacionālajai lietai. Tikai tagad, kad Jāņa Niedras vairs nav un nav arī vēl zināms, kas turpinās nest viņa smago pienākumu nastu, Kanadas latvieši pilnībā aptvers to, ko no savas dzīves Jānis Niedra upurējis mūsu kopīgajiem centieniem.

Krietns latvietis, veikls politiķis, bezkompromisa cīnītājs par latviešu brīvību — tā dažos vārdos varētu raksturot Jāņa Niedras dinamisko personību. Viņa darbs allaž bija nopietni apsvērts un panākumiem vainagots. Nav brīnums, ka tādēļ okupanti visiem līdzekļiem centās izgāzt savu naidu un žulti, ar melīgu propagandu svešumā latviešiem domātajos izdevumos nomelnājot Jāņa Niedras darbu. Viņš reiz izteicās, ka katrs komūnistu uzbrukums dod tam jaunus spēkus, jo ar to ir pieradīts, ka viņa veiktais darbs ir pareizs.

„Es ticu, ka Latvija būs atkal brīva. Lai Dievs dod man šo brīdi piedzīvot. Tas vairs nav tālu," atminā palikuši Jāņa Niedras vārdi no pēdējās tikšanās. Ticību Latvijas brīvībai Jānis Niedra atstājis mums mantojumā. Lai šo mantojumu katrs savos spēkos arī pieņemam.

Jānis Niedra bija dzimis 1908. gada 21. decembrī Balvu pagastā. Pēc pamatskolas viņš mācījās Aglonas ģimnazijā, kuŗu pabeidza 1927. gadā, tad vienu gadu studēja filozofiju Vinē. Sirdij tuvākas viņam tomēr bija tieslietas, tādēļ atgriezies mājās, viņš 1929. gadā iestājās Latvijas universitātes tiesību zinātņu fakultātē, pievienodamies studentu korporācijas Lacuania saimei, kuŗā gadu tecējumā ieņēma dažādus amatus. Studiju laikā viņš darbojās arī dažādās Latvijas universitātes studentu padomes komisijās. Līdztekus studijām J. Niedra strādāja zemkopības ministrijā, vēlāk sabiedrisko lietu ministrijā, slimo kasē un valsts kontrolē. Aktīvā karadienesta laikā viņš beidza rezerves virsnieku kursus, un viņu paaugstināja leitnanta pakāpē. Laikā no 1934. — 1939. gadam J. Niedra strādāja par lektoru sabiedrisko lietu ministrijā, kuŗas darbā apceļoja gandrīz visu Latviju. Vācu okupācijas laikā J. Niedra darbojās latviešu pašpārvaldē, no 1942. — 1944. gadam būdams Daugavpils pilsētas vecākais, Tautas palīdzības apriņķa priekšnieks un laikraksta „Daugavas Vēstnesis" izdevējs, bet līdz 1945. gada aprīlim apriņķa pašvaldības departamenta direktors, Tautas palīdzības vicepriekšsēdis, evakuācijas štāba priekšnieks un latviešu pašpārvaldes pilnvarotais Kurzemē.

1945. gadā Jānis Niedra ar dzīvesbiedri Regīnu devās bēgļu gaitās. Vācijā viņš 6 gadus rosīgi darbojās latviešu trimdas organizācijās, līdz 1957. gadam būdams Latviešu centrālās komitejas kancelejas priekšnieks, bet pēc tam Latviešu centrālās komitejas Latviešu nacionālās padomes loceklis. 1950./51. gadā viņš uzņēmās laikraksta „Latvija" atbildīgā izdevēja pienākumus. 1951. gadā ieradies Kanadā, J. Niedra vairākus gadus vadīja Kanadas latviešu katoļu centru, bija 3 gadus LNAK viceprieksšsēdis, bet kopš 1962. gada ar īsiem dedzību un prasmi veica atbildīgos LNAK valdes priekšsēža pienākumus. Viņš bija arī Brīvās pasaules latviešu apvienības un Ziemeļamerikas latviešu kultūras fonda vicepriekšsēdis.

Ja Latviešu nacionālā apvienība gadu tecējumā ieguvusi Kanadas valdības un redzamu politiķu acīs respektējamu stāvokli, tad pie tā nenoliedzami lieli nopelni ir arī Jānim Niedram. Viņa vārds faktiski identificējams ar Latviešu nacionālās apvienības Kanadā vārdu. Lai Jāņa Niedras koptais zaļais vienotības un kopības ozols arī turpmāk zaļo! Viņa piemiņai pateicībā par viņa mūža devumu mūsu tautai pieliksim arī mēs savu daļu no sirds tam, kam Niedra bija atdevis visu savu sirdi un spēku. Dziļā pateicībā un sērās lai sakām ardievas Jānim Niedram. Lai mūsu līdzjūtība remdē bēdas nelaikā dzīvesbiedrei Regīnai, meitai Marutai ar znotu, sirmajai māmuļai, brāļiem un māsām, kā arī pārējiem tuviniekiem, kuŗiem Jāņa Niedras aiziešana tagad liek nest bēdu nastu, kas ir tik smaga, bezgala smaga. Lai salda dusa pēc ražena dzīves gājuma!

A. Kundrats

Vai jaunā maiņa jau ir klāt?

EIROPAS LATVIEŠU JAUNATNES APVIENĪBAS 15. KONGRESS ANGLIJĀ

Sakarā ar atsevišķu biedru un nogrupējumu darbību, domu paudumiem un izlēcieniem, par to it sevišķi lasot Eiropas latviešu presē, jau ilgāku laiku bija radies iespaids, ka Eiropas latviešu jaunatnes apvienība izvērtusies par viskreisāk orientēto mūsu jauniešu organizāciju, kuŗas centieni vai vismaz izteiktās domas palaikam valŗs nekādi nebija savienojamas ar trimdas latviešu nacionālpolitiskajiem mērķiem un uzdevumiem. Arī Eljas vadības rīcība un dažādi atgadījumi darbībā brīžiem deva iemeslu domāt, ka „labā roka nezina, ko kreisā dara", ka rezultātā nacionāli noskaņoti jaunieši sāka no kopīgā darba atrauties vai pat no apvienības izstāties. Tādēļ ar sevišķu interesi un, varbūt, pat ar zināmām bažām bija gaidīts ELJAs šāgada kongress Anglijā, bet tas norisinājās ne vien visai „mierīgi", bet arī garā, kas Vācijas latviešu laikrakstu „Latvija" mudinājis kongresa atreferējumam likt optimistisku virsrakstu „Jaunā maiņa ir klāt". Vai šī jaunā maiņa patiešām jau ir klāt, var vēl šaubities, jo to parādīs tikai nākotne, bet kongresa norise un it sevišķi pārmaiņas vadībā ļauj cerēt, ka apvienības darbs atkal ievirzīsies normālākā gultnē un mazāk kļūst par „piedauzības akmeni" mūsu nacionālpolitiskajos centienos. Apgalvojuma pamatojumam par jaunās maiņas esamību sniedzam mūs līdzstrādnieka atsūtītā raksta vietā „Latvijas" 23. augusta numurā lasāmā atreferējuma pārspiedumu.

Latviešu mājā Almēlijā no 2. — 6. augustam bija pulcējušies jaunieši no Anglijas, Beļģijas, Holandes, Vācijas un Zviedrijas ELJAs 15. kongresā. Daži bija pat ieradušies no Kanadas, ASV un Jaungvinejas.

Gan lielākās, gan mazākās grupās, latviskiem saukļiem un nozīmēm rotātos satiksmes līdzekļos, jau sestdienas vakarā tie piepildīja Latviešu māju līdz pēdējai vietai. Papildus esošajām mītnēm, mājas zaļajā maurā kā milzu sēnes bija izaugušas divas lielas teltis, viena pārnakšņošanai, otra kongresa nodarbībām.

Kaut no tālā ceļa noguruši, jau pirmajā vakarā jaunieši pulcējās ap ugunskuru, lai savstarpēji iepazītos, padziedātu un padejotu. Latviešu dziesmu nepietrūka pat līdz rītausmai, un, varbūt, kāds vēl zem Almēlijas lielajiem ozoliem atrada vēlīnu papardes ziedu.

Kongresa darba posmu svētdienā atklāja latviešu nacionālās padomes Lielbritanijā prezidija pr-dis A. Abakuks, sveicot kongresa dalībniekus Anglijas latviešu vārdā un novēlot gūt jaunas ierosmes un spēkus. „Jūsu nākotnes uzdevums ir netikvien pulcēties un priecāties, bet arī precēties. Jums piederēs reiz laime celt Latvijas jauno ēku. Lai Dievs jums palīdz!" teica A. Abakuks.

Par kongresa vaditāju tika izraudzīts A. Tērmanis, bet prezidijā L. Liepiņa, I. Lūsis un P. Krūmiņš. Kongresa dalībniekus no Daugavas vanagiem sveica T. Strēlerts; nolasīja arī rakstveida apsveikumus.

Kā pirmais referents bija aicināts A. Ozoliņš, kuŗš runāja par tematu „Latviskuma saglabāšana bērnos un jauniešos". Referents ne tikvien izsekoja bērnu un viņu latviešu valodas attīstībai, bet arī to ietekmētājiem faktoriem ģimenē un sabiedrībā. Viņš arī norādīja uz jaunatnes organizāciju un sevišķi uz ELJAs uzdevumiem latviskuma saglabāšanai. Referents mudināja dibināt jauniešu pulciņus lielākajos latviešu centros un aicināja jauniešus piedalīties skolu, koloniju un sagaitu darbā.

Svētdienas pēcpusdienā referēja J. Andrups. Viņa temats bija „Pasaules notikumi no latviešu interešu viedokļa". Politika ir pārāk nopietna lieta, lai to atstātu tikai politiķiem," teica referents. „Mums pašiem jāpiedalās mūsu likteņa izšķiršanā." Sīki analizējot politisko stāvokli un lielvalstu lomu pasaules politikas veidošanā, referents arī norādīja, kā tas varētu ietekmēt latviešu tautas nākotnes cerības. Viņš aicināja jaunatni panākt to, ka mūsu balsi uzklausa pasaulē un ka mēs kļūstam par tiesību subjektiem. Referātam sekoja praktiska angļu laikrakstu analize no latviešu interešu viedokļa un debates par referātā skartajām problēmām. Tās pašas dienas vēlā vakarā P. Krūmiņš bija noorganizējis pa-

(Nobeigums 5. lpp.)

Pagarināts pieteikšanās termiņš

Kanadas latviešu 5. dziesmu svētku rīcības komitejas paziņo, ka pieteikšanās termiņš jauno izpildītāju mākslinieku konkursam pagarināts līdz šāgada 30. septembrim. Līdz šim pieteikti jau 12 dalībnieku no Kanadas un ASV. Lai tomēr dotu iespēju konkursā piedalīties arī tiem jaunajiem mākslinieciem, kas vasaras brīvdienu dēļ nav paguvuši pieteikties, termiņš pagarināts. Informācija un pieteikuma veidlapas pieprasāmas Žanim Zentiņam — 31 Lillibet Rd., Toronto 9, Ont., Canada. Konkurss notiks novembŗa pēdējās nedēļas nogalē Toronto un godalgām kopsummā paredzēti 1700 dol.

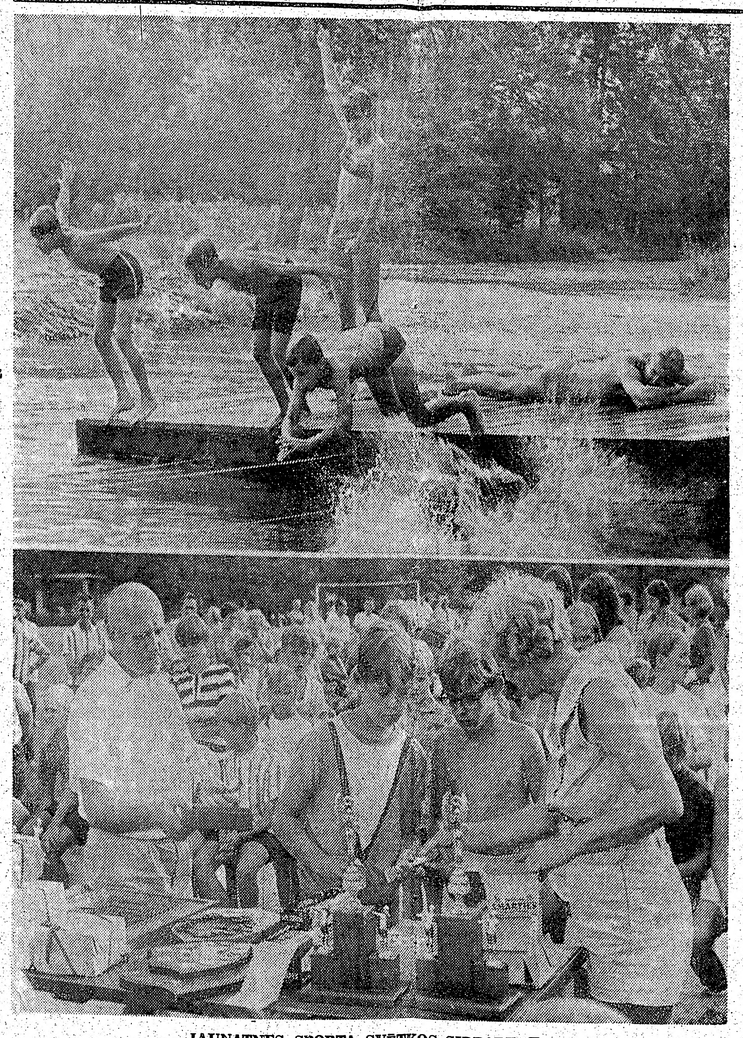

JAUNATNES SPORTA SVĒTKOS SIDRABENE

Augšā: Starts peldēšanā zēnu jaunākajā grupā. Startere visos peldējumos bija Kaiva Ceļdoma. Aizmugurē guļam redzams Ansis Bergvalds — līdzsvara turētājs, jo starta platforma ir uz „pontoniem" resp. mucām un startere pāris reižu ātmuguriski ievēlās ūdenī ar visu pistoli. — Apakšā: Uzvarētājus apbalvoja Latviešu sporta apvienības Kanadā viceprieksšsēdis Žanis Zentiņš ar dzīvesbiedri, kas tieši pasniedz balvas Gunāram Platajam un Mārim Kupšem. (Telpu trūkuma dēļ sacensību rezultātus sniegsim nāk. numurā.)

Foto: J. Ligers

Jānis Klīdzējs

Latvieši ASV sociālās krizes ainavā

II

Liela ciŗa amerikāņu vecāku, audzinātāju, preses ļaužu un vēlēto pārstāvju daļa savukārt domā, ka pašreizējie nemieri universitātēs un vidusskolās, kā arī pieaugošie noziegumi ielās ir gadu desmitiem ilgās t. s. „progresīvās" audzināšanas rezultāts, kas sācies jau ar Džonu Djūiju (John Dewey), kas bija populārs filozofs un jaunu audzināšanas metožu ievedējs ap 1920. gadu: lai bērns izaugtu par pilnīgi attīstītu cilvēku, tam bērnībā jāļauj pilnīga vaļa un bērna attīstība jāvada tikai ar vecāku piemēru, bet ne ar sodīšanu. Tālāk tie vaino psichodinamisko teoriju tēva Zigmunda Freuda (Sigmund Freud) pārmērīgo iespaidu, kas visus pēdējos gadu desmitus ASV bijis tikpat kā Dieva vietā attieksmē uz cilvēku morāli, garīgajām vērtībām, audzināšanu un uzvešanos; seksuālās dziņas ir viens no galvenajiem cilvēka domāšanas un rīcības motivētājiem spēkiem. Ja šīs dziņas paliek apspiestas, neizteiktas un nepareizi ievaditas, tad cilvēks uz visu mūžu paliek savilcies neirotiskā kamolā, garīgi neproduktīvs, atpalicis. Otrā nozīmīga daļa Freuda mācībā ir par cilvēka agresīvitātes, naida jūtu izteikšanu, neapspiešanu, seviški attīstības gados, kad puika „ienīst" tēvu un tā autoritāti, „fantazē seksuāli" par māti. Gadu desmitiem un arī vēl tagad liela daļa amerikāņu literatūras un filmu bijusi „pielādēta" ar šiem filozofiskajiem konceptiem, un tie veidojuši jaunās paaudzes domas: Ir nepareizi sevi „apspiest", vajaga sevi „izteikt". Ir aplami gaidīt: „Dodiet, ko prasām, šodien." — „Mēs grībam un prasām būt laimīgiem šodien." — „Aplami gaidīt uz seksuālo apmierinājumu, kamēr būsi precējies. Mums vajaga — šodien." — Mūsu veči, skolu administrātori, mūsu valdība, sapuvušā sistēma un visa sabiedrība ir atbildīga par visu to ķezu, kas notiek šodien. Nost ar viņiem!" — „We need it and want it now."

Kaut ASV ir fantastiski bagātas un tajās individuālo, politisko, preses, runas, domas, protesta un organizēšanās brīvību ir vairāk nekā jebkuŗā citā zemē uz globa, tomēr nav nekādi iespējams, ka katrs cilvēks varētu darīt, ko grib, un dabūt, ko vēlas tūlīt, tagad un jau šodien. Tāpēc liela daļa jauno kļūst „frustrated", izmisīgi pievilušies, ka nedabū tūlīt, ko grib. Un viņi sāk meklēt brīvību fantazijās, jo viņiem „jāglābjas" no pārliekās reālās brīvības, kura viņus iegrūž dzīvē bez kaut kādu garīgu vērtību un normu centra un mērķa. Izeja ir agresijā, katras autoritātes nicināšanā, visādās narkotiskās tabletēs un narkotiskās cigaretēs. Neteiksim, ka tehnoloģija un komplicētās dzīves spiedieni, morālo un materiālo vērtību chaoss viņu tēvos un mātēs nebūtu sākums šo jauno cilvēku garīgajam sajukumam. Miljonu amerikāņu tēvu un māšu dievs šodien ir — vairāk mantas, augstāku dzīves standartu, greznāku māju, spožākus atvaļinājumu ceļojumus! Bērnu audzināšanai vai nu neatliek laika, vai arī, kas visbiežāk pārtikušo vecāku mājās gadās, viņi nezina, ko saviem bērniem ieteikt par dzīves ideālu, jo vecākiem pašiem, ārpus materiālām vērtībām, tāda nav. Lai tiktu vieglāk vaļā no saviem bērniem, jau 13 gadu vecumā tos apgādā un atbalsta ar „boyfriend" un „girl friend" nokārtojumu. Lai bērniņi mācās dzīvot ar pretējo dzimumu jau laikus, jo, ja bērniņš nebūs „pareizi" ievadīts seksuālajā attīstībā, tas var izaugt par „neirotiķi."

Pēc universitāšu un vidusskolu administrātoru, ārstu, sociologu, policijas un slimnīcu datiem, liela daļa studentu ir „parauti gaisā" katru dienu, t. i. viņi rij visādas narkotiskas tabletes un slepeni smēķē narkotiskas cigaretes. Dažās „labāko apŗindu" vidusskolās, piemēram — Kalifornijā, apmēram puse skolēnu „eksperimentē" ar narkotikām.

Šajos krizes notikumos man ir bijusi tieša un personiga pieredze. Pusi no sava darba laika mācu Kalifornijas valsts universitātes (Berkelejas) studentus. Otru pusi strādāju ar slimajiem psīchiatriskā slimnīcā. Ir bijis daudz pārrunu ar studentiem par viņu protesta cēloņiem. Esmu bijis liecinieks tai traģēdijai, kad narkotikas izpostītie jaunieši nonāk psīchiatriskajā slimnīcā.

Būtu ļoti aplami, ja mēs savu latviešu jaunieti norietu, bārtu un sunītu par to, ka viņš, savas pārliecības un sirdsapziņas vadīts, kopā ar amerikāņu studentiem piedalās kādā protesta demonstrācijā vai arī izsaka domas un uzskatus, kas vecajiem liekas „briesmīgi". Šāda jaunieša piedalīšanās kādā protestā, varbūt, tikai pierāda, ka viņā ir potenciālis stāvēt vienam par pārliecību, sirdsapziņu, iestātīties par citu un savām tiesībām. Varbūt tādā jaunieti ir potenciālis reiz izaugt par personību un vadītāju politiskajā vai sabiedriskajā laukā un būt par kalpotāju tiem, kas paši nespēj sev palīdzēt un sevi aizstāvēt. No jā-sacītājiem, iztapējiem un šļūcējiem pa vējam nekad nav radušies vadītāji, ideālisti, vizionāri. No tādiem vairumā iznāk tikai savas algas pelnītāji un galvas paliecēji pret to, kas šo algu maksā.

Latviešu vecākiem un visai sabiedrībai ir gan pienākums ar tādu jaunieti pārrunāt, dikutēt un palīdzēt viņam redzēt un saprast pašreizējo krizes īstenību un reālitāti, audzināt viņa līdzdalību sabiedriskos un politiskos procesos tā, lai viņš neklūtu par upuri visādu ekstrēmistu skaļajām frazēm. — Tāpat ir jāinteresējas par viņa draugiem. Sevišķi uzmanīgi šobrīd jāpiedalās 20 - gadnieku un jaunāku audzināšanā un viņu noskaņu vērošanā: vai viņš nesūdzas par visa aprikumu un nogurumu? Vai viņš vienu dienu ir tik jautrs, it kā visa pasaule būtu viņa saujā, bet otrā tāds, it kā no bērēm pārnācis? Jāpārvaicā, kas tie par iemesliem, kas viņam tā liek justies? Dažkārt gadās, ja jaunajam cilvēkam sāk kaut kas īsti neveikties skolā tā, kā vēlētos, vai arī personīgajā dzīvē ar zēniem vai meitenēm, ka „draugi" sāk ieteikt izmēģināt dažādas tabletītes un „tabaciņu", kas uz dažām stundām „parauj gaisā", dara ļoti laimīgu, drošu un spēcīgu. Kad zālīšu iespaids pagaist, reakcija lejup ir vēl dziļāka.

Par laimi jāsaka, ka latviešu jaunieši vēl nav lielā skaitā kritušī par upuri narkotikai. Tomēr arī mūsu jauniešu daļa ir uz šī kārdinājuma robežas. Tas stiprinātājs spēks, kas līdz šim viņus pasargājis, ir mūsu jauniešu saistība ar latviešu dzīves veidu, tradicijām un garīgajām vērtībām, kā arī piederības apziņa pie savas etniskās grupas jauniešiem. Mūsu jauniešu tēviem un mātēm vismaz garīgi jāpadzīvo Divreizdivi „nometnē", lai, redzot krizes laika viļņošanos, nāktu pie atziņas, ka viņu bērnu garīgās un morāliskās stabilitātes pasargāšanai un garīgā mugurkaula veidošanai nākotnes dzīvei neaizstājams faktors ir šo jauno latviešu iesaistīšana mūsu jauniešu pašu organizētajos un vadītajos pasākumos. Protams, to nav iespējams panākt ar pavēli un rīkojumu: dari, ko tev saka, ej un piedalies, kur tev

(Nobeigums 2. lpp.)

SĀKOT AR 15. SEPTEMBRI, „LATVIJA AMERIKĀ" ATKAL IZNĀKS DIVREIZ NEDĒĻĀ

Plkv. Plensneru Austrālijā sagaidīja Ulmanis ar Balodi...

Daugavas Vanagu zemes vadības aicināts, Austrālijā viesojās plkv. A. Plensners, kas, ar referātu lasījumiem apciemojis visus latviešu centrus, 18. augustā devās atceļā uz Zviedriju. Lidmašīnas bijeti starp Stokholmu un Sidneju vipam nopirka DV Austrālijas valde, samaksājot 1225,80 dol.

Līdz 8. augustam, kad notika pirmais sarīkojums Sidnejā, tālais viesis Austrālijā jau bija pavadījis 20 dienu, atliekot vēl 10. Tā viņš pats informēja ap 40 klausītājus literārajā vakarā Sidnejā.

Interesanti atzīmēt, ka šo 20 dienu laikā presē resp. „Austrālijas Latvietī" par A. Plensnera referātiem nebija parādījies tikpat kā nekas. Bija gan aprakstītas viņa viesošanās gaitas — tikšanās ar vecajiem kara laika biedriem un kollēgām literatūras laukā, ar viņa korporācijas Lettonias locekļiem, kā arī vadošajām DV un LAA personām, bet par to, ko viņš teicis savos referātos un runās, tikpat kā nekā. Tāpēc ar lielu interesi gāju uz literāro vakaru Sidnejā, jo programmā bija teikts, ka būs A. Plensnera stāstījums „par dažiem epizodiem literārajā Latvijā orīvvalsts gados".

Bet pirms pakavēšanās pie šī literārā vakara mazliet jāpaseko A. Plensnera iepriekšējām gaitām Austrālijā. Viņš iebrauca Kenguru zemē 18. jūlija rītā, nolaižoties Pertas lidlaukā, kur sagaidīšana izvērtās ļoti „vēsturiska", jo saņemt bija ieradušies Ulmanis un Balodis. Protams, ne jau Latvijas kādreizējais valsts prezidents un kara ministrs, bet studentu korporācijas Beveronija filistrs Dr. A. Ulmanis un LAA vicepriekšsēdis V. Balodis. Pertas tautieši vienmēr lepni uz to, ka visos svarīgākajos latviešu dzīves notikumos viņi var reprezentēties ar Ulmani un Balodi. Tā bija arī šoreiz. Lidlaukā tālais viesis par Dr. A. Ulmani, kurš Latvijā pulkvedim bijis tikpat kā kaimiņš, bet tagad Pertā mājastēvs, izteicās: „Pazīstu viņu jau simt gadu!" V. Balodis turpretim pulkvedi sagaidīja pavisam oficiālā kapacitātē — kā LAA prezidija vicepriekšsēdis.

Spriežot pēc „Austrālijas Latviešа" ziņām, Perta bijusi vienīgā vieta, kur avīzes korespondents izvilinājis dažus vārdus no visumā mazrunīgā cieminņa, jo pastāstīts, ka pulkvedis lidojuma starpstacijā uzturējies Singapūrā, kur jau bijis pirms 59 gadiem kā Mangaļu jūrskolas audzēknis, ka viņam tautiešiem Austrālijā „nekādu brīnumu ko teikt nav", ka Zviedrijā ziņas par Austrāliju ienākot un ka Austrālijā iznāk interesants latviešu laikraksts, ar kura redaktoru E. Dēliņu viņš Stokholmā aprunājies pa telefonu. Intervija beidzās ar A. Plensnera paskaidrojumu: „Nezinu, vai izmantošu Austrālijas iespaidus rakstīšanai, jo esmu slinks rakstītājs."

No Pertas cieminņš devās uz Adelaidi, kur pasreiz atrodas Austrālijas latviešu centrālo organizāciju — LAA prezidija un DV zemes valdes sēdeklī. Ar šo organizāciju pārstāvjiem pulkvedim bija gaŗākas apspriedes, tādēļ Adelaidē izmāca visilgākā ciemošanās — 9 dienas. Nolasīti 2 referāti: Latviešu namā ap 200 klausītājiem par Latvijas karavīru 50 gadiem, bet drusku mazākam klausītāju skaitam DV namā, kur cieminņš runāja par tuzejnieku E. Virzu. Viņš noklausījās arī M. Biezaites aranžētos viņa darbu lasījumus, apmeklēja otra tāla cieminņa pianista V. Treimaņa no ASV koncertu un piedalījās vairākos izbraukumos Adelaides apkārtnē.

Arī Melburnā A. Plensners lasīja 2 referātus, bet par kādu tematu bijis otrs, to neuzzināju, jo,kad pēc literārā vakara Sidnejā no cieminņamā viesa lūdzu mazu interviju „Latvijai Amerikā", viņš bija ļoti nevaļigs (lai neteiktu vairāk), un no intervijas nekas neiznāca. Protams, pēc tam nemēģināju pulkvedi vairs speciāli intervēt, bet piezīmēju to, ko viņš teica atklātībā vienā vai otrā sarīkojumā.

Literāro vakaru Sidnejā ievadīja šādu sarīkojumu organizētājs Spodris Klauverts, apsveicot tālo viesi un norādot, ka Austrālijas latviešus apciemojis cilvēks, kura krāsainā personība sevī apvieno karavīru, diplomātu, žurnālistu un literātu. Viņu savos rakstos — komentāros vai atmiņās pieminējušas daudzas ievērojamas personas, piemēram, J. Veselis, P. Ērmanis, A. Grīns, R. Bangerskis, F. Cieiēns u. c.

Plkv. A. Plensners stāvējis pie Latvijas armijas šūpuļa, un arī mūsu pulkv. Kalpaks dienestam pieteicies pie viņa. Vēlāk armijā A. Plensnera darbs attīstījās divos virzienos — armijas štāba informācijas daļā un „Latvijas Kareivja" redakcijā, kuŗā viņš bija galvenais redaktors. Te Sp. Klauverts cieminu saldzināja ar J. Grīnu — abi samērā maz rakstījuši, bet bijuši kā katalizātori, kas ap sevi pulcinājuši jaunos autorus, veidojuši tiem vidi un tos audzinājuši. Runājot par A. Plensnera literāra jiem darbiem, Sp. Klauverts atzina, ka viņš ir literāts ar izciļu gaumi. Ļoti labi vienmēr attēlota vide, bet viņa vārsmas pauž rezignāciju — dominē pārdomas par pagājušo mūžu. Rakstnieks un literāts K. Dzilleja par Plensneru esot teicis, ka viņam apskaužama gaumes izjūta. Rumātājs beigās izteica cerību, ka, varbūt, piedzīvosim A. Plensnera kopotos rakstus.

A. Plensnera dzejoļus lasīja H. Dukure un L. Gailīte, bet fragmentu no „Sulaiņa Feliksa stāsta" — I. Nīcis.

Programmā, kā jau minēju, bija paredzēts A. Plensnera stāstījums par dažiem epizodiem literārajā Latvijā brīvvalsts gados, bet tas nenotika, jo jau pašā runas sākumā cieminņš pateica, ka nav labi stāstīt anekdotiskus notikumus par aizgājušām lielām personībām. Pēc tam viņš paslavēja Austrālijas latviešus, piebilstot, ka to skaits ir lielāks nekā Zviedrijā, tādēļ tie arī stiprāki kultūrālajā ziņā. Austrālijas tautiešu priekšrocība arī tā, ka to vidū ir tādas izcilas personības, kā prof. P. Jurevičs un prof. E. Dunsdorfs, kā arī mūzībā aizgājušais prof. K. Abele, kas latviešu literatūrai devis daudz savdabīga. Tāpat Austrālijā esot stipra vidējās un jaunās pasaudzes literātu cilts, bet mākslinieki atrodami visās dzīves nozarēs, ieskaitot politisko mākslu. Vārdā gan viņš nosauca tikai vienu — E. Rodzi—Ķiseli, kuŗa esot vairāk padarījusi nekā izdevies mūsu diplomātiem. A. Plensners slavēja arī sasniegumus skolu druvā, apbrīnojot Adelaidē un Melburnā redzētās skolu telpas un mācības ierīkojumus. Labi gan, ka cieminņš neredzēja, piemēram, Elzas Siliņas skolas telpas Sidnejā, tad viņš tā vairs nebūtu iedrīkstējies runāt.

Tad A. Plensners runāja par kādreizējiem latviešu raidījumiem no Madrides un nolasīja vairākas vēstules, kas saņemtas pa dažādiem ceļiem no dzimtenes tautiešiem un kuŗās pausta pateicība par šiem raidījumiem. Vairākām vēstulēm pievienoti dzejoļi, kas pauž sāpes un rezignāciju, bet reizēm arī cerību. Citās vēstulēs ankai ziņas par nacionālajiem svētkiem, ka dažreiz dzimtenē parādās vēl skrejlapiņas, dažreiz uzvelk nacionālo karogu.

Tālāk runātājs pieskārās jautājumam par okupētās Latvijas apciemojumiem un atzina, ka labu radioraidījumu noorganizēšanai būtu daudz lielāka nozīme nekā personīgiem apmeklējumiem, jo pēdējos komūnisti sekmē tikai propagandas nolūkos. Stāstījumu A. Plensners pabeidza ar citātu: „Pasaules lielceļi nosēti ar liehvalsu drupām, bet pāri tām paceļas tautu tiesības!"

Sp. Klauverts pateicās un pasniedza dāvanu — H. Sila grāmatu „Tēlotāja māksla un vārds". Pēc tam klausītāji prasīja dažus jautājumus sakarā ar Zviedrijas latviešu valodniekiem un mūsu pareizrakstību, par U. Ģērmaņa grāmatu „Zili stikli, zaļi ledi" un citu, bet A. Plensners nekādas noteiktas atbildes nedeva, aizbildinoties, ka par „mājas apstākļiem" viņš daudz negribot runāt un arī nezinot, jo, piemēram, tikai Austrālijā uzzinājis, ka M. Zīverts braucot ciemos uz Latviju. Beidzot, varbūt pa jokam, varbūt arī nopietni, viņš piezīmēja, lai mēs necenšoties lasīt tik daudz jaunos autorus, bet lai lasot Virzu.

Tā bija pirmā sastapšanās ar cieminu Sidnejā atklātā sarīkojumā. Nākošajā dienā bija Korporāciju kopas sanāksme, kuŗā Lettonias filistrs A. Plensners tikās ar savas un citu korporāciju locekļiem un kopīgās pārrunās atcerējās „vecos labos laikus".

Svētdiena viesim izvērtās par diezgan lielu darba dienu, jo notika divas sanāksmes — Latviešu virsnieku apvienības un DV rīkotā, kuŗā A. Plensners lasīja savu galveno referātu — „Latvijas karavīra 50 gadu". Virsnieku sanāksmē viņš tikās ar vecajiem kara biedriem. To ievadīja un viesi apsveica J. Masulāns. Pulkvedis izteica nožēlu, ka daži no cīņu biedriem ir slimi (E. Tidemanis u. c.) un nav varējuši ierasties, kā arī nodeva plkv. K. Lobes sveicienus un mazliet pastāstīja par viņa smagajiem pārdzīvojumiem sakarā ar pēdējām denunciācijām. Sanāksmi un pārrunas pabeidza ar glāzi vīna.

Galvenais referāts par Latvijas karavīra 50 gadiem notika Latviešu nama lielajā zālē, un to noklausījās ap 150 interesentu. Sanāksmi ievadīja un ciemi-

(Nobeigums 5. lpp.)

LATVIJA

60. N-RS. SESTDIENA, 1969. GADA 6. SEPTEMBRIS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO

Atbildīgais redaktors — Alfrēds Vinčelis, 508 Palmerston Blvd. Toronto 174, Ont.; tālr. 531-4533.

Iekšlietu redaktors — Rūdolfs Norītis, 25 Grandville Ave., Toronto 334. Ont.; tālr. 769-0802.

REDAKCIJA EIROPĀ:

Vācijā — Pauls Strante, 44 Münster/Westf., Von Einem Str. 19

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāliem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV —

par mēnesi $2.00, 3 mēn. $5.50, 6 mēn. $10.00, 1 gadu $18.00.

Atsevišķa numura cena 25 centi.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $2.20, bet tekstā $4.20 — $6.40 par 1 collas slejas telpu.

Latvieši ASV sociālās krizes ainavā

(Pārnesums no 1. lpp.)

tēvs un māte liek! Tas parasti panāk tikai pretējo. Jaunieti daudz vairāk var iesaistīt ar to, ko paši vecāki no latviešu kultūras labākā ienes un pārrunā savās mājās. Ir ļoti par maz, ja vecāki domā, ka ar iesvētīšanas balļu sarīkošanu saviem bērniem tie jau ir „iesaistīti" un nodrošināti pret visu, ar ko dzīve un ikdiena jaunajiem uzbrūk.

Vienā ziņā mūsu tēvi un mātes ir jau amerikānizējušies: daudzās ģimenēs bērnu uzskatiem par latvietību ir vienīgā taisnība; viņi dara, ko grib, vecāki padodas bez liekām pārrunām un atvainojas savu padsmitnieku vietā: „Viņiem ir tik grūti runāt un latviski izteikties... Visi tie apstākļi. Jūs jau saprotiet... Jauniešiem un bērniem šeit ir cits un savs domāšanas veids... Viņi grib būt tādi, kā viņu skolas draugi..." Tādi vecāki pasīvi atkāpjas, un pusaudži paši noteic savu dienu gaitu. Bet, varbūt, šie vecāki arī neredz tālāk par savu ēdamistabu, kur ar viņu bērniem notiek dažu vienmēr atkārtojošos vārdu un teikumu sarunas? Kā tas iespējams, ka viņi, tēvi un mātes, savu 40 un 50 gadu vecumā spēja iemācīties pieklājīgi izteikties angļu valodā? Vai tad ar to vecāki atzīst, ka viņu mīluļiši tik maz atsitušies viņos un ir tik vāji prātā un gribas spēkā? Kaut kas un kaut kur šeit šajā vecāku Divreizdivi „nometnē" ir bijīs tukšs un aplams. Varbūt vēl nav nokavēts.

Vienreizēji nozīmīgs iestādījums ir jauniešu Divreizdivi nometnes vasarās. Ja jauniešī un viņu vecāki šai krizes laikā apjēgtu visā dziļumā šo nometņu nozīmīgumu latviešu jauniešu dzīvē un viņu garīgā mugurkaula veidošanā, šīm vasaras nometnēm vajadzētu būt pārpildītām. Organizētāji šajos pasākumos iegulda mēnešus darba, pacietības un izturības. Vai tas nav patētiski, skumji un pat traģiski, ka šiem organizētājiem gandrīz lūgšus jālūdzas: Mīlie jaunieši, pieteicieties, nāciet, mēs jūs gaidām un esam jums sagatavojuši divi retas nedēļas pabūt savējo vidū un padomāt un padiskutēt to nozīmīgāko, kas jūsu nākotnes dzīvei var būt izšķirīgi svarīgs...

Būsim reālistiski: jauniešu pašu lielākā daļa šos aicinājumus latviešu presē un apkārtrakstos nemaz neizlasa, jo „viņiem ir grūti runāt un latviski izteikties... jūs jau saprotiet...". Kur nu vēl izlasīt.

Vai vecāki savu daļu domāšanas un pārrunāšanas ar saviem jauniešiem veikuši? Varbūt viņi jau to arī izdarījuši un zina bez pārrunāšanas ar saviem jauniešiem, ka „mūsējiem tādas lietas neinteresē". Tad jau labi vien ir. Varbūt mūsējiem sāk interesēt tās „tādas lietas", par kuŗām tagad visām ASV mati celas stāvus. Vecāki var satrūkties un atmosties tādā savā „nometnē", kurā viņu bērniem 2x2 vairs nav 4, bet gan jau 5 vai 7. Pašreizējās krizes laikā neviens nav speciāli pasargāts, arī centīgu un labu latviešu bērni ne, kuru vecāki visus gadus likuši dolariņu pie dolariņa, lai būtu laba un nodrošināta nākotne. Blakus neoliedzamajam dolariņa spēkam mums apkārt vilnojas un eksplodē daudzi citi spēki, kuŗus uztvert un līdzsvarot spēj un spēs tikai garīgi, morāliski stiprs un humānistiskā tradicijā sagatavots šī gadsimta beigu jaunais cilvēks. Tas ir tāds cilvēks, kas spēj saprast universitāšu studentu nemieru pareizā demokratiskā koncepcijā, kas saprot izvērtēt ekstrēmistu nolūkus, kas spēj saprast un iejusties nēģeru izjūtās un stāvoklī, kas spēj saprast un līdzdzīvot, spēj palīdzēt labot nabadzīgo šodienu un kas spēj redzēt lietas, kuŗas veido rītdienu. Tāds cilvēks zina, ka viņam nav jābēg no problēmām, ne arī no savas īstenības. Tāds redzīgi sapratīs, ka viņa piederība latvietībai ASV, Kanadā, Austrālijā vai citā zemē nav nekāds slogs, bet papildinājums ar sīkstu, izturīgu iekšējā cilvēka tradiciju.

Dina Kalna (pa kreisi) un Irisa Lāma savāc savu „iedzīvi", atvadoties no bērnu vasaras nometnes Sidrabenē, kuŗu slēdza 25. augustā.

Foto: J. Lāgers

HERMANIS KREICERS

Raibumi, raibumi

NO KARA STĀSTU CIKLA „NU ARDIEVU, VIDZEMīTE!"

Būs jau gan zili, zaļi raibumi.

Tā domāju, sākdams braucienu no Krievijas dienvidiem uz savu Vidzemi 1917. gada novembŗa beigās. Patiesībā tas ceļojums ir gaŗš un grūts: dažreiz salīstu kā suns, dažreiz svīstu gandrīz kā pirtī. Lielāko tiesu vagons stāvgrūdām piedzimies braucēju, pieelpots, piepīpēts, piesplaudīts, visādu miesu un drēbju garojumu piesātināts. Tad ir gandrīz līdz ģībonim. Citreiz gadās prāvu gabalu braukt uz vagona kāpnēm, ar rokām turoties pie kāpņu turekļiem, starp kājām iespiestu turot koferi ar savu bagātību. Nebrīnāties — brauc arī uz buferiem un pat jumta. Drāžoties caur viaduktu, pāris neuzmanīgāku nav patapuši laikus pieplakt jumtam un tiek noslaucīti.

— Skat, kā nolidoja!

— Kā maisi no vezuma.

Tas viss, ko viņiem veltī. Tauta ir notrulusi. Vairums braucēju ir zaldāti, kas saraduši ar ievainojumiem un nāvi. Un — ko gan līdzētu vaimanāšana un šausminašanās?

Beidzot esmu mājās. Pašam liekas dīvaini, ka esmu demobilizēts, civilists. Vai uz ilgu laiku? Negribas lāga ticēt: karš taču vēl nav beidzies, vēl iespējami visādi raibumi. Bet lai! Dzīvosim — redzēsim.

Daudz guļu kā pēc ilgas slimošanas, kamēr izguļu ceļa grūtumu. Tikai pēc pāris nedēļām sāku pamazām vērot, kas notiek manā pusē.

Jaunā padomju vara Ērgļos vēl tikai veras kā zieds no pumpura. Kāds tas zieds būs, to vēl nezina pat jaunās iekārtas pārstāvji. Ir jau gan nodibinājies „izpolkoms" — pagasta izpildkomiteja ar Pēteri Licīti priekšgalā. Tas kādreizējais Braku kalps, ko R. Blaumanis mēģināja izskolot par rakstnieku. Komitejā ir panaivi ideālisti, ir godkāres dzīti, kam kārojas būt priekšgalā un spēlēt lomu, ir tikai gadījuma dēļ tur iekļuvuši un lielinieku tur vēl nav. Ir izsludināti pirmie padomju dekrēti: brīvās tirdzniecības aizliegums, aizliegums kaut lopus un malt labību bez komitejas atļaujas. Visi pārtikas krājumi pieteicami un nododami komitejas rīcībā. Mācītājam norādīts pārtraukt dievkalpojumus. Uradņika vietā stājies milicis ar diviem palīgiem. Vēl nedarbojas padomju varenais ierocis — čeka ar mocīšanu un nošaušanu. Tauta padomju varu vēl neņem nopietni, par tās rīkojumiem pasmīn un tos maz pilda. Sak', rej vien, sunīt, tikai nekod.

Februārī nāk liela pārmaiņa.

Draudzes skolas pārzinis, ērģelnieks, mans bijušais skolotājs Brods man iečukst jaunu ziņu: drīz ienāks vācieši. Viņam savukārt to iečukstējis mācītājs Stange. Jā, kāpēc gan viņiem nenākt? Ceļš ir vaļā. Krievija irst un plīst visās šuvēs.

Drīz tiešām dzirdam — nāk vācieši! Tas ir arī nepārprotami redzams: krievu armijas atliekas steigā laižas prom. Tas saistās ar diezgan jocīgiem skatiem. Tā, piemēram, centrā ir paprāva armijas noliktava. Dažu ko krievi paķer līdz, šo to iznīcina vai izmētā. Noliktavu apstājuši vietējie, cerēdami pievākt cukuru, miltus, rīsus, drēbes, apavus. Laiks ir badīgs, viss noder. Manīgākiem tiešām šis tas tiek. Kāds ticis pie prāva audekla baķa, pieliecies ritina no tā gabalu, atritināto dzīdams starp kājām. Kāds cits viņam aiz muguras atritināto nogriež un pievāc sev. Nodomājis, ka nu pietiek, pirmais arī nogriež audeklu no baķa un pārsteigts brīnās, ka guvums tik mazs.

Zaldāts iznāk noliktavas durvīs pilnām rokām „baķinku" — auklu zābaku.

— Kam vajag?

Pretī stiepjas daudz roku.

— Man! Man! Man!

Zaldāts atvēzējas un ar visu sparu sviež zābakus barā, temēdams, kā pats saka, „pa purniem". Tā vairākkārt. Cilvēki izmētātos zābakus ķeŗ grūstīdamies. Dažam gadās dažāda lieluma vai vairāki vienas kājas. Tad nu lūko sazināties un sapārot kā nākas. Kādam asiņo deguns, vairākiem zilumi. „Bez cīņas nav uzvaras," kāds zobgalis smej.

Citi glūn uz zaldātu vezumiem. Kad zaldāti atiet, mudīgi kampj maisus vai citu ko, tusnīdami stiepj uz savām ragavām un pārklāj guvumu ar salmiem vai sienu.

— Biedrs Ļeņins taču saka: „Laupi salaupīto!" — Tā kāds izskaidro šo darījumu.

Citur lielinieki atejot ņēmuši ķīlniekus un tos ceļā slepkavojuši. Mūsu pusē tik zvērīga naida nav.

Ceļmalas mājās atejošie ņem šķūtniekus. Kad pie krūtīm liek šaujamo, jābrauc vien ir. Var jau nebraukt, tikai jādod pajūgs, ko atpakaļ vairs nedabūs. Tāpēc daudzi brauc, cerēdami pārbraukt atpakaļ. Daži ceļā izmūk, daži atgriežas bez zirgiem un daži neatgriežas nemaz. Tā juku laiks ķibelē cilvēkus. Cilvēki rauj, ko var, un glābjas, kā var.

°°

Aizkūp krievu varza un atstāj aiz sevis turpat 2 nedēļas ilgu un tukšu neziņas laiku. Jo vāciešu vēl nav. Kā parasti zaudētājus un uzvarētos, krievus, nu pavada izsmiekls un lāsti. Viņiem pārmet pelnītu un nepelnītu. Ķerenkas vairs neņem pretī: teijāters esot beidzies, biļetes vairs nederot.

Dzird, Madonā un šur tur apkaimē vācieši jau ir klāt, tikai pie mums vēl nav. Mēs kļūstam nepacietīgi — kāpēc mums tāda nevērība? Gandrīz vai jāsāk apvainoties.

Beidzot ierodas viena rota ar pāris oficieriem. Vērojam viņus ar dzīvu interesi. Vairumā tie ir ap 40 gadu vīri. Pēc kustīgajiem, straujajiem krieviem šie liekas gausi, rāmi, paklausīgi priekšniecībai, godīgi. Ja gadās tuvāka saruna, tāds vācietis velk no sava portmoneja vecāku, sievas un bērnu uzņēmumus un stāsta par savu ģimeni.

Kas beidzot uzvarēs karu? — mēs taujājam.

Protams, viņi — vācieši. Vēl tikai atliek nospiest Rietumus. Krieviju viņi jau totāli uzvarējuši. Tiesa, zaldātu viņiem paknapi, maizes vēl knapāk, bet mundieŗu un „kanonu" (lādiņu, municijas) netrūkstot.

Oficieŗi, cik vērojams, turas prūšu militārisma garā un tradicijās: iznesīgi, augstu tur virsnieku godu, kas dažkārt izteicas uzpūtībā un tukšā manierībā.

Jaunā valdīšana drīz sāk darboties. Tanī liela teikšana ir vietējam vācu virsslānim. Tam ar latviešiem veci rēķini. Nu, šķiet, pienācis laiks savaldīt zemnieku tautas nacionālpolitiskos centienus, padarīt to rāmu un maziņu. To latvietis dabū izjust, un tas stipri kaitē vācu un latviešu attieksmēm.

Pirmais vējš skaŗ karavīrus. Visiem krievu armijas karavīriem, neatkarīgi no dienesta pakāpes, nekavējoties jāpieteicas vietējā vācu komandantūrā. Jānodod visi ieroči. Jāpieteic kara materiāli — municija, satiksmes līdzekļi, tāpat medikamenti un pārtika. Noteikumu neievērotājiem draud bargi sodi, ieskaitot nošaušanu.

Ar sodiem, ieskaitot nošaušanu, valdības sāk rīkoties ļoti izšķērdīgi.

Karavīru ir daudz. Daļai ir kādi atvaļinājuma papīri, bet laba tiesa ir vienkārši „ņēmuši vagu" vai atpalikuši, krieviem atkāpjoties. Nu ir liela gudrošana — pieteikties vai ne? Varētu nepieteikties, bet — vai ta' latvieša daba nezināma? Gan jau būs, kas nodos. Un var uzrauties arī bez nodošanas, un tad jo ku nebūs. Risks liels, tāpēc ar maz izņēmumiem pieteicās. Kas būs, būs.

(Turpinājums sekos)

Imants Sakss

Gaŗezera dziesmu kalnā

Otrā Gaŗezera dziesmu diena izvērtās ne vien par ievērojamu latviešu dziedātāju un diriģentu skati, bet visdziļākajā nozīmē arī par ticības apliecinājumu latviešu gara kultūrai, tās īpatāko un skaistāko pērli — tautas dziesmu skandējot, mīlot un suminot. Lielākie nopelni šīs dienas sarīkošanā piekrīt Gaŗezera dziesmu dienas organizācijas komitejai ar priekšsēdi Robertu Zuiku un tās locekļiem: Arnoldu Kalnāju, Vili Vārsbergu, Rūdolfu Jankavu un Ādolfu Artmani. Tāpat arī plašā rīcības komiteja ar savām dažādajām nozarēm un to vadītājiem pelnījusi atzinību un cienību.

Pretēji gudrajo laika pareģotāju spriedumiem rēno svētku rītu drīz vien apdraudēja nemitīgas lietus piles, kas kopkoŗu mēģinājumu tomēr neizjauca. Rīkotāju piedāvājumiem mēģinājumu pārtraukt, varoņīgie dziedātāji atsaucās ar smiekliem. Kopmēģinājumu vērojot, bija iespējams konstatēt, ka dziedātāji labi sagatavoti un viņu morāle augsta. Tas vien kopā liecināja, ka, laika apstākļiem uzlabojoties, vakarā gaidāms pilnskanīgs sniegums. Viss nokārtojās labi, jo lietus pārgāja, atspīdēja saule, un klausītāji nāca „no maliņu maliņām".

Aizskanot treju jaunu taurētāju signāliem ar Norviļa temas intonējumu (Svēts mantojums), svētku brīvdabas estrādes virzienā, klausītāju aplausu pavaditi, devās 18 latviešu koŗu un ansambļu ap 250 dziedātāju sastāvā. Skaļrunī atskanēja katra koŗa identifikācija ar īsiem, konspektīvi iezīmīgiem paskaidrojumiem. Gājiena priekšgalā soļoja Vietnamas cīņu dalībnieks Andrejs Kalnājs, tūlīt sekojot jaunākajam latviešu korim — Gaŗezera vasaras vidusskolas 30 audzēknēm ar diriģenti Gunu Kalmīti. Tālāk Dziesmu Vairogs (diriģents Arnolds Kalnājs, koŗa priekšniece Austra Sīle), Čikagas latviešu ev.-lut. Ciānas draudzes koris (Ed. Strautmanis, H. Dzelzkalns), Čikagas jauktais koris Daugava (Ojārs Kļaviņš, Kārlis Lagzdiņš), Detroitas latviešu koŗa grupa (Aina Brože), Grand Rapidu latviešu koris (R. Zuika, V. Judovics), Indianas latviešu biedrības koris (Valdemārs Meļķis, Lidija Odeiko), Klīvlendas latviešu biedrības koris (Jēkabs Ūdris, Jēkabs Hermanis), Milvoku Brusubārža koris (Ernests Brusubārdis, Juris Zvērs), Milvoku jauktais koris Dzimtene (Alvīne Sinepe, Aleksandra Medne), Čikagas Daugavas vanadžu dubultkvartets (Teodors Ozoliņš, Adele Āruma), Kalamazū Daugavas vanadžu ansamblis (Jānis Zuika, Elfrīda Ozola), Milvoku Daugavas vanadžu sekstets (Voldemārs Aparjods, Milija Valtere), Čikagas akadēmiskais vīru ansamblis (Jānis Gaiķis, Matīss Švānfelds), Kalamazū vīru koris (Rob. Zuika, Pēteris Austriņš), Klīvlendas vīru ansamblis Tēvzeme (Edvins Štelmanis, Zigurds Rīders), Milvoku Daugavas vanagu vīru koris (V. Aparjods, R. Prūsīs) un Toronto vīru koŗa Viesturs grupa (J. Barušs, Ž. Šmits). Pēc dziesmu svētku vēsturiskā diriģenta zižļa pasniegšanas Arnoldam Kalnājam un māc. Viļa Vārsberga lūgšanas atskanēja A. Kalnāja „Dievs, sargi mūsu tēvu zemi" autora vadībā. Tad īsākai rīcības komitejas vicepr-ža T. Cepuriša uzrunai sekoja ASV himna, ko diriģēja E. Brusubārdis. Kodolīgu un sirsnīgu svētku atklāšanas runu teica ALAs kultūras biroja vadītāja Valda Melngaile, runas nobeigumā atskanot Latvijas himnai. Šī svētku oficiālā un ievada daļa noritēja spraigi un īsi, bez mazākiem traucējumiem, un tāpat tai raiti pieslēdzās koncerta pirmā jaukto koŗu daļa. Koncerta programmā, izņemot pašu pēdējo dziesmu, bija uzņemtas tikai latviešu tautas dziesmas E. Melngaiļa, Alfr. Kalniņa, Jēk. Graubiņa, Ād. Ābeles, A. Feila, J. Kalniņa, J. Norviļa, A. Kalnāja, V. Baštika, V. Bērzkalna un I. Saksa apdarēs. Pavisam kopā bija vesels ducis diriģentu: Arnolds Kalnājs, Ernests Brusubārdis, Voldemārs Meļķis, Ojārs Kļaviņš, Valija Melliņa, Guna Kalmīte, Teodors Ozoliņš, Valdemārs Aparjods, Jānis Barušs, Alvīne Sinepe, Jēkabs Ūdris un Roberts Zuika.

Valija Melliņa, kuŗa līdz šim latviešu sabiedrībai bija vairāk pazīstama kā dziedone, Gaŗezera dziesmu dienā diriģēja Ādolfa Ābeles dziesmu jauktajam korim „Aiz upītes meitas dzied", izpelnīdamās jūsmīgu klausītāju atsaucību.

Foto: A. Purmalis

Kā pirmais iesāka Voldemārs Meļķis no Indianapoles ar veiklo un ritmisko A. Feila „Kas man bija nedzīvoti". Iesākdams mūzikālo darbību kā izcils pianists, nu jau viņš vairākus gadus vairāk pievērsies koŗa darbam. „Latviešu dziesmas un koŗu nākotne trimdā atkarīga no jauno dziedātāju aktīvitātes," izteicās V. Meļķis. (Šos atsevišķos diriģentu izteicienus raksta turpinājumā pievienošu katras rindkopas nobeigumā).

Gan paātri, bet tomēr tehniski tīri un dzīvi atskanēja J. Norviļa „Tumsa, tumsa, kas par tumsu" Ojāra Kļaviņa vadībā. Kļaviņš kopš 1968. gada vada Daugavas kori Čikagā. — „Ieaudzināsim jaunatnē mīlestību pret latviešu dziesmu. Nedzīsim jaunos uz mēģinājumiem, ņemsim viņu sev līdz."

Ernests Brusubārdis diriģēja E. Melngaiļa „Tumša nakte, zaļa zāle" un J. Kalniņa „Sēju jauku rožu dārzu' (sieviešu korim). Pirmās dziesmas beigu pants gan izskanēja par skaļu, tāpat otras dziesmas astotdaļnotis varēja būt precīzākas, tomēr Brusubārdis savā vadībā parāda tos diriģenta dotumus, kas tiecas pēc laba koŗa instrumentālā skanējuma. Viņš vada sava tēva uzsākto mūža darbu — Brusubārža koŗi. Kautrīgs būdams, par šodienas problēmām nekā neizteicās, bet arī viņa personība nodrošina latviešu koŗu dzīvo nākotni.

Pozitīvu pārsteigumu sagādāja abas nākošās jaunās diriģentes: Valija Melliņa un Guna Kalmīte. Ja klausītāji no jaunajiem diriģentiem saprotoši sagaida zināmu biklumu, pat bailību, tad šoreiz notika pilnīgi pretējais. Autoritātīvi un precīzi, neatstājot neko pašplūsmei, Ād. Ābeles „Aiz upītes meitas dzied" vadīja Valija Melliņa, piegriežot sevišķu vērību dzesmas ritmiskajām problēmām. — „Kur latvieši, tur dziesma būs vienmēr. Ir beidzamais laiks iesaistīt jaunos mākslinieku, citādi viņus absorbēs amerikāņu sabiedrība."

Enerģija un mērķtiecība parādījās arī Gunas Kalmītes darbā. Kaut V. Bērzkalna īsā un nepretenciozā „Man deviņi rožu dārzi" diriģentam sevišķas problēmas nerada, Kalmīte prata koŗim iedvest tautas dziesmas rituma plūdumu un brīvi sirsnīgu dziedājumu. Viņa vada sieviešu dubultkvartetu Līga un nupat nodibinājusi Gaŗezera vidusskolnieču koŗi: — „Ir rūgta patiesībā, ka jaunieši latviešu koŗos nepiedalās tik daudz, cik vajadzētu. Bet šoreiz piedalīsies, un tas ir brīniškīgi."

Ar V. Bērzkalna „Noriet saule vakarā" un Alfr. Kalniņa „Seši jauni bandinieki" reprezentējās Teodors Ozoliņš, kas jau 7 gadus vada Čikagas Daugavas vanadžu dubultkvartetu. Ļoti jauku atskaņojumu diriģents panāca Bērzkalna liegajā vakara dziesmā (viena no skaistākajām un īstākajām latviešu tautas melodijām!), tāpat visumā korekts izskanēja A. Kalniņa tautas dziesma, kuŗas meldija un apdarē jūtams pasvešs kolorīts. — „Ja lielā dziedātāju pulka meldijas spēs aizraut jaunās sirdis, mums būs sekotāji."

Vīru koŗa programmu ievadīja Voldemārs Aparjods, kuŗš latviešu koŗus diriģēja turpat 40 gadu. Viņa gādībā bija J Graubiņa „Padziedami nu, bāliņi" un I. Saksa „Izauga ieviņa". Pēdējās vienkāršo apdari koristi jau labi un tekoši iedziedāji, taču pirmā sēru maršа daļa varēja būt markantāka, pat lēnāka. Visumā Aparjods sevi atestēja kā erudītu, intelliģentu vīru koŗa diriģentu, par ko viņam pienākas arī šo rindu autora atsevišķa patēicība. — „Jaunas dziesmas būs, un arī jauni diriģenti rodas. Bēdīgāk ar dziedātājiem, seviški vīru balsīm."

Toronto vīru koŗa Viesturs diriģentam Jānim Barušam bija piešķirtas divas mūzikāli un tehniski svarīgākās dziesmas, kuŗu interpretācijā viņš atkārtoti parādīja savu jau sen nodibināto nopietno mūzikālo reputāciju. A. Kalnāja pirmatskaņojums „Aiz ezera augsti kalni" uzskatāms par vērtīgu ieguvumu latviešu koŗu repertuārā, jo dziesmā labi pavērta Latgales smeldze. Dziesmas otra panta veidojums gan varēja būt vēl tematiskāks, bet tas neizpaliks nākotnē. Derētu šo dziesmu dzirdēt Latgales izloksnē, jo — tā ir Latgales dziesma. V. Baštika pazīstamajā „Gaŗa mane šī naksniņa" tenora solo partiju pārliecinoši dziedāja Pēteris Lielzuika. — „Latviešu dziesma un latviešu koŗi trimdā nemirs. Katrs izbraukums un dziedāšana kopā ar citiem koŗiem stimulē koŗa darbu."

Jaukto koŗu programmas pēdējo posmu iesāka Alvīne Sinepe ar A. Feila „Div' plaviņas es nopļāvu". Spoži un lielās līnijās rakstītā dziesmā izskanēja tāpat kā rakstīta, varbūt tikai ar mazliet pārbagātu staccato piedevu sākuma daļās. Par Sinepes dzīvo un prasmīgo koŗa vadību kā dziedātāji, tā klausītāji varēja tikai priecāties. — „Ja radīsies aizraujtīgi diriģenti, ja izdosies piesaistīt jauniešus, tad koŗiem trimdā varētu būt nākotne."

Smalkjūtīgā un mierīgā Jēkaba Ūdŗa tulkojumā veidojās E. Melngaiļa „Svešā zeme". Šī mūzika runā pati par sevi uz klausītāju sirdīm, un dziesmas beigās tā kļuva ļoti pārliecinoša. Ūdris jau daudzus gadus vada Klīvlendas latviešu biedrības koŗi un pieder pie pēdējo divu ASV latviešu dziesmu svētku galvenajiem rīkotājiem. Kaut šoreiz viņš tinās klusēšanas mēteļī, visi varēsim liecināt, ka arī viņš tic latviešu dziesmas nākotnei.

Tālāk vārds pienāca Robertam Zuikam. Ar zobenu rokā izcirtis latviešu dziemai ceļu no Latvijas cīņu laukiem līdz Vācijas jūŗu piekrastēm, tikpat jauns, možs un neatlaidīgs viņš arī tagad. Šoreiz viņš bija jaukto koŗu vadības grupā ar J. Norvila pirmatskaņojumu „Dziedāt māku, dancot māku" un J. Kalniņa „Līgo dziesmu", abās minētajās dziesmās sasniedzot mūzikālu krāšņumu un daudzkrāsainību. J. Kalniņa „Līgo dziesmas" 7. un 8. pants varētu atskanēt liriskāk, jo te kā tekstā, tā mūzikā parādās dārza puķu smarža un pavēnis. Raksturīgi, ka šajā dziesmā daudzu dziedātāju rokās parādījās notis, bet — kur līgo no notīm, tur sirds vairs nav gluži pareizā vietā. Pavisam nevainojami un priekšzīmīgi atskanēja Norvila pirmatskaņojums — samērā vienkārs, bet saturīgs caurkomponējums. Jāatzīmē asprātīgās dziesmas pēdējais pants:

Gaŗas zeķes vien adīju,
Līderieša gaidīdama.
Vilks uzgrūda liezerieti,
Īsu zeķu valkātāju.

Pēc ģeografiskās izcelsmes, kā zināms, Zuika ir līderietis, bet Norvilis liezerietis. Būtu Norvilis atbraucis, kādu zeķu pāri par savu jauno dziesmu droši būtu saņēmis. — „Jāzvana trauksmes zvani, lai jaunatne nepaietu gaŗām latviešu koŗiem."

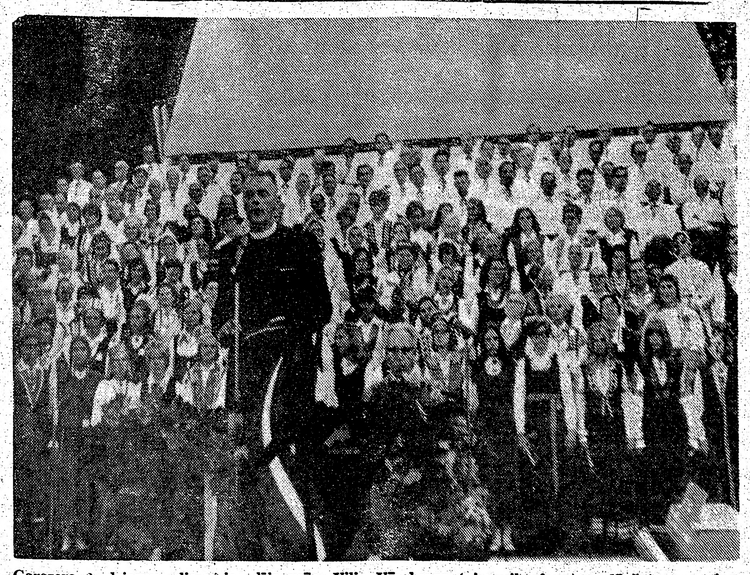

Gaŗezera 2. dziesmu dienu ievadīja māc. Vilis Vārsbergs (pie mikrofona) ar lūgšanu; no viņa pa labi komponists un diriģents Arnolds Kalnājs jauktā koŗa priekšā. Foto: A. Purmalis

Kopkoŗu koncertu nopietni patriotiskā izskaņā pobeidza Arnolda Kalnāja vadītā Jāz. Vītola „Gaismas pils". Arī Kalnājs kori un pieder pie pēdējo divu ASV latviešu dziesmu svētku galvenajiem rīkotājiem. Kaut šoreiz viņš tinās klusēšanas mēteļī, visi varēsim liecināt, ka arī viņš tic latviešu dziesmas nākotnei.

Pēc „Gaismas pils" un māc. V. Vārsberga nobeiguma vārdiem vēlreiz atskanēja „Dievs, svēti Latviju". Viss plašais koncerts noritēja tikai ar vienu starpbrīdi, kuŗā klausītāji palika savās vietās un noklausījās Kanadas latviešu dziesmu svētku biedrības pr-ka Ž. Šmita aicinājumu satikties Kanadas latviešu 5. dziesmu svētkos 1970. gada jūlijā un Valdas Melngailes nolasīto ALAs valdes pr-ža P. Lejiņa apsveikumu. Apsveikumus bija sūtījuši arī archibīskaps A. Lūsis, Latvijas sūtniecības vadītājs Dr. A. Spekke, Komitejas Latvijas brīvībai pr-dis V. Hazners, ASV DV valdes pr-dis A. Valters, LNAK valdes pr-dis J. Niedra, redaktors K. Rabācs, komponisti J. Norvilis, T. Ķeniņš, A. Šturms un J. Kalniņš. Sevišķu klausītāju un dziedātāju sajūsmu izraisīja J. Kalniņa apsveikums:

Dziesmu diena Gaŗezerā
Šodien sešos vakarā.
Sūta visiem labvakaru
Janka Kalniņš Kanadā.

Sumināja arī klātesošos mūzikus: diriģentu Ed. Ramatu, komponistus V. Ozoliņu, V. Bērzkalnu, A. Purvu, pianistu V. Treimani, vijolnieku prof. V. Rusītāju sirdīm, un dziesmas beigās tā kļuva ļoti pārliecinoša. Ūdris jau daudzus gadus vada Klīvlendas latviešu biedrības koŗi un pieder pie pēdējo divu ASV latviešu dziesmu svētku galvenajiem rīkotājiem. Kaut šoreiz viņš tinās klusēšanas mēteļī, visi varēsim liecināt, ka arī viņš tic latviešu dziesmas nākotnei.

Tālāk vārds pienāca Robertam Zuikam. Ar zobenu rokā izcirtis latviešu dziemai ceļu no Latvijas cīņu laukiem līdz Vācijas jūŗu piekrastēm, tikpat jauns, možs un neatlaidīgs viņš arī tagad. Šoreiz viņš bija jaukto koŗu vadības grupā ar J. Norvila pirmatskaņojumu „Dziedāt māku, dancot māku" un J. Kalniņa „Līgo dziesmu", abās minētajās dziesmās sasniedzot mūzikālu krāšņumu un daudzkrāsainību. J. Kalniņa „Līgo dziesmas" 7. un 8. pants varētu atskanēt liriskāk, jo te kā tekstā, tā mūzikā parādās dārza puķu smarža un pavēnis. Raksturīgi, ka šajā dziesmā daudzu dziedātāju rokās parādījās notis, bet — kur līgo no notīm, tur sirds vairs nav gluži pareizā vietā. Pavisam nevainojami un priekšzīmīgi atskanēja Norvila pirmatskaņojums — samērā vienkārs, bet saturīgs caurkomponējums. Jāatzīmē asprātīgās dziesmas pēdējais pants:

Gaŗas zeķes vien adīju,
Līderieša gaidīdama.
Vilks uzgrūda liezerieti,
Īsu zeķu valkātāju.

Pēc ģeografiskās izcelsmes, kā zināms, Zuika ir līderietis, bet Norvilis liezerietis. Būtu Norvilis atbraucis, kādu zeķu pāri par savu jauno dziesmu droši būtu saņēmis. — „Jāzvana trauksmes zvani, lai jaunatne nepaietu gaŗām latviešu koŗiem."

Pēc „Gaismas pils" un māc. V. Vārsberga nobeiguma vārdiem vēlreiz atskanēja „Dievs, svēti Latviju". Viss plašais koncerts noritēja tikai ar vienu starpbrīdi, kuŗā klausītāji palika savās vietās un noklausījās Kanadas latviešu dziesmu svētku biedrības pr-ka Ž. Šmita aicinājumu satikties Kanadas latviešu 5. dziesmu svētkos 1970. gada jūlijā un Valdas Melngailes nolasīto ALAs valdes pr-ža P. Lejiņa apsveikumu. Apsveikumus bija sūtījuši arī archibīskaps A. Lūsis, Latvijas sūtniecības vadītājs Dr. A. Spekke, Komitejas Latvijas brīvībai pr-dis V. Hazners, ASV DV valdes pr-dis A. Valters, LNAK valdes pr-dis J. Niedra, redaktors K. Rabācs, komponisti J. Norvilis, T. Ķeniņš, A. Šturms un J. Kalniņš. Sevišķu klausītāju un dziedātāju sajūsmu izraisīja J. Kalniņa apsveikums:

Dziesmu diena Gaŗezerā
Šodien sešos vakarā.
Sūta visiem labvakaru
Janka Kalniņš Kanadā.

Sumināja arī klātesošos mūzikus: diriģentu Ed. Ramatu, komponistus V. Ozoliņu, V. Bērzkalnu, A. Purvu, pianistu V. Treimani, vijolnieku prof. V. Rusīti, Zinaidu Ābeli, tāpat dziesmu svētku darbiniekus K. Avenu, Ž. Šmitu, K. Līdaci u. c. Puķu vietā triskāršu paldies no klausītāju un dziedātāju saimes saņēma visi 12 diriģenti. Imponēja arī klausītāju un fotografu lielā pašdisciplīna, jo koncerta laikā neviens ļieki apkārt vai, kā tas dziesmu svētkos bija redzēts, estrādes priekšā negrozījās.

Ir dažas atsevišķas piezīmes par koncerta norisi. Visas koncerta dziesmas bija vidēja grūtuma, un nekādi kalni programmas ziņā šoreiz netika lauzti. Akustika bija lieliska, koŗi bija sagatavoti, ko varēja apliecināt, vērojot vai katru atsevišķu dziedātāju. Lietum uznākot, kopmēģinājums neizdevās iecerētā pilnībā, ceizē ar ko sīkākas detaļas un nianses neatkiājās, kas tautas dziesmās arī nav tā lielākā nelaime. Vispār, koŗu dziedājums bija tīrs, atraisīts un pacilājoši dzīvs. Jāuzsveŗ arī diriģentu kontakts ar kopkori, kas, kā kopmēģinājumā vēroju, tika sasniegts ar lietiškiem, laipniem un nosvērtiem paskaidrojumiem. Diriģentu ducis šoreiz likās vietā, un nav ļejami pavērot arī vietējo koŗu diriģentus un viņu „kaujas kristības", jo visu turpmāko dziesmu svētku aktivitāte atkarājas gandrīz vienīgi no viņiem.

Klausītājus nevarēja izskaitīt, bet likās, ka ir vairāk kā divi tūkstoši. Jāvēlas, lai šādas dziesmu dienas neapsiktu un lai arī turpmākais Gaŗezera darbs būtu veltīts arī Latvijas dziesmai. Nobeigumā jāpiemin Roberta Zuikas vārdi, kuŗus dzirdēju, jau atceļā dodoties: „Šī dziesmu diena bija latvju mūzikas, latvju dvēseles kopšanas un spirdzināšanas daļa, kuŗai paši piederam, dzīvojam un bez kuŗas nespējam elpot."

Pēteris Aigars

NEMIRSTĪGAIS NEMIERS

ROMĀNA „ATKUSNIS SĀKĀS OKTOBRĪ" II DAĻA

(19. turpinājums)

Cik simti un tūkstoši strādnieku, kas cīnījās Budapeštas ielās un Čepeles salās, ir soda ekspedīcijas nomaitāti? Viņi ir vienkārši pazuduši bez vēsts. Pat tuvinieki nezina, kur atrodas kapa vieta. Par rakstniekiem runā; ja viņi apcietināti, viņiem arī dažkārt pie karātavām vēl paliek kāda maza cerība, ka apžēlos, bet strādnieku neviens nav paradis žēlot un nekad nežēlos.

Tāda ir mūsu īstenība. Diemžēl, to nesaprot tie, kam būtu jāsaprot mūsu pusē, ne arī tie, kas jūsu pusē. Katrs, kas saceļas pret Jaltas garu, ir nolemts iznīcībai. Kapitālisma un komūnisma sātaniskā alianse vēlas sakausēt tautas milzīgā masā, lai vieglāk tās būtu valdāmas. Masa arvien vieglāk ietekmējama nekā apzinīga tauta, kuŗai savas tradicijas un tikumi. Masai nav nekā."

Česlavs klausījās robežsargu virsnieka stāstā, un viņam daudzi notikumi atklājās pavisam citādā gaismā. Neviens vēl viņam tik īsos vārdos nebija pateicis tik daudz kā šis strādnieka dēls ar rētu sejā. Viņš atklāja kādu vienkāršu, bet patiesu cilvēcīgu nostāju, ko nebija iespējams apstrīdēt. Dombrovskis pavērās autovadītāja profilā, pavēroja viņa rokas. Deguns bija mazliet uzrauts, bet zods un mute veidoja samērīgus atstatumus. Sastrādātās rokas ar vidēja gaŗuma smailiem pirkstiem liecināja, ka Kerijs pa vaļas brīžiem kopj savu dārzu. Viņš nelikās ne varas, ne goda kārs, citādi nebūtu runājis par noslēpumiem, kuŗus varas apsēstie parasti pūlas noklusēt.

Pamalē pavīdēja robežsargu tornis. Tālāk rēgojās vēl viens. Česlavs iekšēji nodrebēja. Ne aiz bailēm no pāriešanas briesmām, bet apziņā, ka, vārbūt, uz visiem laikiem zaudē iespēju atgriezties savā tēvzemē, kuŗa jau likās tuvu. Viņš taču nepiederēja tai pasaulei, kas atradās aiz toŗņiem, bet šai pusei, kuŗa cieta unciešanās rūdījās.

„Jau toŗņi..." ieminējās Dombrovskis, lai nebūtu jāklusē. Viņam nebija nekā ko iebilst pret to, ko Kerijs atklājis. Varbūt viņš mazliet pārspīlēja savu noslēpumu nozīmīgumu, kā tas parasti notiek ar cilvēkiem, kuŗi glabā kādus citiem nezināmus dārgumus. Galā vienmēr izrādās, ka neviens noslēpums nav neizdibināms, tāpat kā neviena bagātība nav tik liela, lai tai nebūtu salīdzinājuma. Šī patiesība, ko atklāja Kerijs, bija rūgta. Česlavs to juta.

„Jā, toŗņi ir klāt," atteica robežsargu virsnieks un palūkojās pulkstenī. „Esam tieši laikā, tikko notikusi sardzes maiņa. Posteņos atrodas mani puiši. Tikai neuztraucieties, neizrādiet ne mazākā samulsuma. Arī mani novēro, mēs visi uzmanām cits citu. Kāds pārāk centīgs virsnieks reiz pūlējās mani pirms pāris gadiem pataisīt par nodevēju. Es viņam zvēlu ar dūri, viņš atbildēja ar pistoles spalu. Kā piemiņa man palika rēta sejā. Viņš vēlējās salāpīt savu cauro reputāciju un bija iesniedzis ziņojumu krieviem. Bet nekas nenotika, jo ne mana izcelsme, ne dienesta gaita neradīja nekādas aizdomas. Un Staļins jau bija miris. Cūku pasaulē netrūkst, tās atrodamas pat vislabākajā sabiedrībā. Pēc šī tracha viņu pārcēla uz citu vienību, bet es saņēmu paaugstinājumu. Vāji raksturi visos apstākļos krīt par upuri savai godkārībai, atriebībai, vai laujas, lai tos paved mantrausība."

Kerijs sagrieza stūri, un auto, samazinājis ātrumu, iegriezās blakus ceļā, kas veda uz sardzes priekšnieka balti nokrāsoto mājiņu ar sarkanu kārniņu jumtu. Zem riepām čirkstēja ceļa grantējums. Mājiņa bija paslēpusies augļu kokos. Pie ieejas rožu rinda jau bija izdzinusi tumši sarkanas atvases. Te dzīvoja cilvēki, kuŗi cienīja kokus, puķes, zaļu zāli un mierīgu diendienas darbu, vismaz savās brīvajās stundās.

Mašīna apstājās grantētā ceļa galā. Pirmais izlēca virsnieks un atvēra durvis Česlavam Dombrovskim. Mājiņas logā pavīdēja starp svītrainiem aizkariem iesirmas sievietes galva un divas meitenes kupliem kviešu krāsas matiem. Kerijs pamāja viņām. Meitenes atbildēja un smaidīja.

Kerijam pretim steidzās slaids jauns kaŗavīrs, turēdams saitē vilku suni ar tumšu brūnu muguru. Pavēdere sunim bija gandrīz balta.

„Vai nav nekādu norīkojumu?" jautāja Kerijs kaŗavīram ar suni.

„Pievakarē būšot krievu inspekcija."

Abi brīdi klusēja, tad Kerijs, atbīdījis cepuri vairāk uz pakauša, teica Česlavam:

„Sekojiet man, laika maz."

Sargs ar suni aizgāja savā apgaitā. Kerijs palūkojās pulkstenī un vēlreiz piemetināja:

„Mums patiešām jāpasteidzas, lai neiekristu klizmā. Saprotiet, mums ir gaužām maz laika. Ņemiet savu somu."

Kerijs bija nepacietīgs, strups.

Česlavs paņēma vieglo ceļa saini un sekoja savam vadonim. Pa šauru zālē iemītu taku viņi tuvojās robežai, kuŗa bija vienos dzeloņžogu aizsprostos, tikai vienā vietā bija atstāta šaura sprauga, kur izbraukt cauri ar mašīnu.

„Te bija ceļš, bet tagad viss aizaudzis. Ungāru zemnieki agrāk pa to brauca apciemot radus aiz robežas. Pa labi un kreisi viss ir mīnēts. Neviens šai joslai netiek pāri bez dzīvības briesmām. Turieties uz takas," sacīja virsnieks un paātrināja gaitu.

Pie robežpārejas viņš pamāja jau redzētajam sargam, kas stāvēja ar vilku suni aizsegā, lai pārredzētu labi starplauku, kas šķīra Ungāriju no Austrijas. Robežsargs noskatījās uz savu priekšnieku. Tas paņēma no Česlava tam iedoto pasi un rādīja pa gabaliņu:

„Dokumenti kārtībā. Viens no mūsējiem, kas dodas misijā. Kad viņš būs pagājis piecdesmit soļu, raidi gaisā trīs šāvienus. Tie brīdinās Austrijas robežsardzi. Trauksmi necel. Par tālāko neliecies zinis."

Dzirdot pēdējo teikumu, Česlavs neuzticīgi palūkojās uz savu pavadoni un sargu paslēptuvē, kuŗa seja bija zēnīgi jauna, ar mazām ūsiņām, tikko uzdīgušām. Sargs vienaldzīgi mierināja suni, kuŗš smilkstēja, ieraudzījis Česlavu.

„Nebaidieties. Variet paļauties uz manu goda vārdu. Šāvieni nebūs tēmēti jums. Pašam jums sākumā jāskrien, vietumis jāpakrīt, jāceļas un jāskrien, un tad jau būs klāt austriešu patruļa. Tā turpat kaut kur slēpjas aiz krūmiem. Mēs viens otru cītīgi vērojam. Šai vietā tikai viņi mūs nevar redzēt, jo atrodamies mazā ieplakā. Bet viņiem arī nekas nav jāredz. Dokuments paliks pie manis, jums pietiks ar angļu pasi. Sakiet, ka iestrēgāt pēc revolūcijas, tagad draugi pārveda pāri mīnu laukiem, un jūs izbēgāt no robežsarga, kas gribēja sagūstīt. Jo mazāk runāsit un vairāk vairīsities no rietumu preses ļaudīm, jo labāk jums un — galvenais — mums. Viens otrs, būdams pārāk valsirdīgs pret avižniekiem, ir iegāzis savus glābējus. Maskava rietumu presi pētī daudz uzmanīgāk nekā paši lasītāji Rietumos. Pār visām lietām nekad neaizmirstiet to apburto loku, kādā dzīvojam. Mūs nevar glābt nekas, ja paši nespēsim gūsta laiku pārvērst par savas garīgās un fiziskās pretestības mobilizēšanas laiku. Es nevienam to vēl neesmu atklājis, jo, ja arī atklātu, nezinu, vai mani neizsludinātu par vājprātīgu. Taisnību, kuŗa ir nepatīkama, neviens nevēlas uzklausīt. Tas tā ir bijis un paliks, un mūsu iespēju robežās paliek tik maz, tik nožēlojami maz, lai paši sev palīdzētu. Jaltas zirneklis vēl ilgi žņaugs divās daļās sašķelto pasauli, sūks no abiem laukā pēdējo dzīvības sulu, lai pats saglābtu savu varenību un mistisko nežēlību. Mūsos nav nekāda naida pret jums, tāpat kā jūsos nav naida pret mums.

(Turpinājums sekos)

Maldities ir cilvēcīgi

ALVILA VITRUPA TORONTO STARPTAUTISKĀS KARAVĀNAS DIENASGRĀMATĀ (7)

Pienācis karavānas ceļojuma maršruta attālākais punkts — itaļiešu centrs ROMA, kas iekārtots Vestonā. Esmu vairākkārt atvaļinājumus pavadījis Itālijā, daudz tur redzējis un par daudz ko priecājies Tā kā itaļiešu kolonija Toronto ir liela, paredzu interesantu vakaru, tādēļ bez sevišķas kurnēšanas dodos tālajā ceļā. Bet — jau itaļiešu priekšteči itaļi jeb senie romieši mēdza teikt: „Erare humanum est". Un tā, sasniedzot ceļa mērķi, patiešām jāpārliecinās, ka maldīties ir cilvēcīgi. Tālais brauciens uz Vestonu izrādās veltīgs un kļūst par lieku dārga laika zaudējumu.

Arī „Roma" ir tikai parasts restorāns, kas gan dod lieliskas dejošanas iespējas, bet nekā nerāda, nekā nepiedāvā, izņemot ēdienu un dzērienu karti, un nekādā ziņā nav atzīstams par itaļiešu etnisko centru. Arī šai gadījumā dibināti jārunā par karavānas dalībnieku maldināšanu, ievilināšanu. Jau pasē iespiestā vīza ir tikai restorāna zīmogs — Tonys Garden ar adresi, kaut ir klāt piebilde „Rome, Intern. Caravan 1969.". Bet tas arī viss, kas šim „nacionālajam centram" ir kopīgs ar karavānu! Jeb vai „izstādījums" un rādāmais būtu tas puisis, kas ietērpies seno romiešu leģionāra tērpā brīžiem stāv pie durvīm, tad atkal vientuļš sēž pie kāda galdiņa plašajā restorāna zālē, lai pretimnācīgi pieceltos un pieņemtu pozi, kad kāds viņu vēlas fotografēt? Arī šmaugās viesu apkalpotājas tērptas romiešu tunikās. Vai leģionārs un šīs dažas romietes uzpostas tikai karavānas dienām jeb vai viņas ir restorāna ikvakara atrakcija, tas nav zināms. Nav arī patikas to skaidrot, jo šis karavānas punkts aicina vienīgi uz iespējami drīzu aiziešanu. Sēdēt pie restorāna galdiņa, klausīties kapellas troksņus un padejot var vienmēr un visur, šai izpriecai nav vajadzīga karavāna.

Varena ir itaļiešu deju kapella, skaņu, kliedzienu un troksņu ziņā pat vienreizēja. „Dziedātājs" pilnā rīklē brēc mikrofonā, tā statīvu izlocīdams kā vijīgas čūskas ķermeni. Lokas arī pats, it kā tīkodams locekļus izmežģīt, kaut ne tik vijīgi. Skaļruņi zālē, protams, iestādīti pilnā skaļumā, tā ka troksnis ir brīnumains, lasi: necietsāms. Romietei tunikā, kas pienākusi pie galdiņa pieņemt pasūtījumu, trīsreiz jāiekliedz ausīs savu vēlēšanos, kaut viņa pienākusi tik cieši klāt, ka izjūtams viņas ķermeņa siltuma strāvojums.. Pēc krietni pailgas savstarpējas sakliegšanās ar galdiņa „aptecētāju" noskaidrojas, ka „Romā" nav arī nekā no parasti tik daudzveidīgās un raksturīgās itaļiešu virtuves: bez dažādiem Itālijas vīniem, dabūjami vienīgi tik bezgala pierastie un sen apnikušie ravioli — arī tikai uzsildīti no konservu kārbas. Nav pat visvienkāršākā itaļiešu oriģinālēdiena — špageti ar tomātu mērci , siera pulveri un gaļas „bumbiņām"... Šī ir patiešām ļoti nožēlojama „Roma", kurā nav nekā romiska, nedz itaļiska vispār, ja neskaita itaļiešiem tik raksturīgo skaļumu; nav arī nekā skatāma, ja atkal neskaita — pasniegto lēsi par tēriņu... Atstājot neromisko „Romu", ausīm piešķirts patiešām nopelnīts atvaļinājums ar atpūtu.

Patīkamā uzkavēšanās „Amsterdamā", paviesošanās „Sanonā", bet jo sevišķi tālais brauciens uz „Romu" Vestonā prasījis daudz laika. Ir jau vienpadsmitā vakara stunda. Vai maz dotīes vairs uz „darba sekā" vēl paredzēto britu centru LONDONU? Vai konservatīvie briti nebūs jau devušies pie nakts miera un savu centru slēguši? Liela nelaime jau nebūtu, jo ko gan pie stīvajiem britiem varētu daudz redzēt? Pēc mazas svārstīšanās tomēr dodos ceļā uz „Londonu": ja tā jau gulēs, atlikušo laiku līdz pusnaktij varēs pavadīt kādā tuvējā kīniešu krodziņā.

Bet— otrreiz šai vakarā jāpārliecinās par teiciena pareizumu, ka maldīties ir cilvēcīgi: „Londona" izrādās jautra, pat ļoti jautra. Neka no konservātīvisma (izņemot izstādījumus un suvenīrus, kuru nav daudz) un stīvuma. Karavānas pasē gan iespiež kleksīgu un nesalasāmi nesaprotamu traipu kā vīzu, bet ka apmeklētājs ieradies „Londonā", apliecina tipisks angļu bobijs — kārtības sargs jeb policists, kaut arī tas tikai attiecīgi „maskojies" students. Telpa ir pamaza, publikas daudz, kļūst bobija zēl: svīzdams ne mazāk kā skrejošais reportieris, vēl nemitīgi ar balti cimdotajā rokā turēto kabatas lakatiņu slauka sviedrus no aprasojušās pieres un strūkliņas no vaigiem.

Telpa pārvērtusies līdz nepazīšanai, jo iepriekš še bija iekārtota filipīniešu „Manila", tagad ir „Londona" ar visu neizbēgamo lavendeļa smaržu. „Manilā" aktīvi bija rīkotāji un sniedza apmeklētājiem daudz; tagad „Londonā" uz aktivitāti mudina un pavedina publiku. Valda jautrība un skaļums, bet ne trokšņaini itaļiskāis. Pie mikrofona viena lēdija ar džentlmeni uzsāk dziesmu, veicot „iepātagotāju" uzdevumu un patiešām izraujot publiku no britiem tik raksturīgā „olimpiskā miera" un stīvuma. Publika jūsmīgi dzied līdz, dziesmu pēc dziesmas. Atskan populārā „You are my sunshine", tad atkal citas ne mazāk pazīstamas, tā ka patiešām katrs var priecīgajā korī piedalīties.

„Londona" ir pēdējais pieturas punkts karavānas braucienā, tādēļ vajadzētu paēst pirms mājup došanās. Taču britu virtuve ir pazīstama kā viena no sliktākajām pasaulē. Protams, vispirms rostbefs. Bez tā ēdienu kartē var lasīt: „Melton Mowbray Pork Pie", „Lemon Curd Tart", „Cornish", „Siffron", „Grantham Gingerbread", „Ormskirk Gingerbread" u. c. Nē, paldies, tas „nevelk" Apmierinos ar pudeli angļu alus, lai vismaz kaut kas būtu nogaršots.

Vēlajās vakariņās dodos otrreiz apciemot austriešu centru „Vīni", kaut arī tas atgādina vairāk Tiroli, bet — tur apnikušo stēku vietā vismaz var dabūt īstu un eiropiski pagatavotu Vīnes šniceli ar pareizajām piedevām. Arī smaržojošu pupiņu kafiju, ne tādu surrogātu, kādu par 15 centiem ielej Toronto „kafejnīcās". Un patiešām garšīgu ābolu kūku jeb strūdeļu, kas nav tik pliekani pārsaldināta kā kanadiešu „apple pie".Piedevām „Vīnē" šoreiz — kāda laime un sagadīšanās! — „servē" arī 22 gadus veco „Miss Vienna' Brigitu Krāmeri, baltā un cieši piegulošā vakarkleitā.

Ar to karavānas ceļojums beidzies. Uzdevumu tomēr neesmu pilnībā paveicis, bet bija skaidrs jau iepriekš, ka visos centros nebūs iespējams iegriezties. To vienkārši par daudz, karavānas dienu skaits par mazu, piedevām daži centri tikai vienu dienu atvērti. Bet daudz no 100% veikuma netrūkst, jo neredzēts palicis tikai somu centrs „Helsinki", slovaku „Bratislava", ukraiņu „Poltava" un trešais poļu centrs „Krakova". Izņemot ukraiņu „Kijevu" Kristī ielā, it kā esot bijusi vēl otra „Kijeva" Kolledzas ielā, bet — vai kāds to atradis? Man neveicās to uziet.

Karavānas ietvaros pilsētas parkos un laukumos notika dažādi priekšnesumi — dejas, dziesmas, mūzicēšana, piedaloties etnisko grupu pārstāvjiem. Tos nebija laika apskriet, kaut būtu bijis, varbūt, interesanti, jo daža laba tauta, kuŗa sniedza maz priekšnesumu savā centrā, še uzstājās jo kuplāk. Taču — vai priekšnesumi vairāk neiederētos attiecīgās tautas nacionālajā centrā nekā parkos un laukumos? Tā, piemēram, latviešu uzstājās tikai savā „Rīgā", un apmeklētāji bija pateicīgi par to, jo tiem nenācās joņot lieku „gaisa gabalu" uz citu vietu, lai redzētu latviešu prieknesumus.

IZSKAŅA: t. JŪLIJS

Toronto pirmā starptautiskā karavāna izskan raibā un tūkstošgalvainā ļaužu pulgā vecā un jaunā pilsētas valdes nama priekšā — gan jau Kanadas konfederācijas 102. gadadienas ietvaros. Parādes nav, no vienas vietas uz otru tiešie programmas dalībnieki pārvietojas smago automašīnu platformās, skaņot mūzikai un plīvojot karogiem. Skatītāju masa var jozt līdz kājām. Bez militārkapelām priekšnesumus sniedz arī vairāku etnisko grupu pārstāvji. Un publikai stāda priekšā arī krāšņu jaunības un skaistuma gaŗu virteni — visu etnisko grupu izraudzītās skaistumkaralienes. Vakarā notiek karavānas beigu balle, kuŗā „virskaralienes" tronī iecel daiļo ukrainieti.

Un kādas atsauksmes? Varenas, optimistiskas, slavināšanas pārpilnas! Vai arī pelnītas un pamatotas, tas cits jautājums. Pilsētas galva Viljams Denisons bal-

(Nobeigums 5. lpp.)

Osvalds Breņķis (†)

Osvalda Breņķa piemiņai

Pēc ilgas un grūtas slimības 26. augusta rīta stundā Toronto miris pazīstamais sabiedriskais darbinieks Osvalds Breņķis. 28. augustā archibīskaps A. Lūsis nelaiķi no Sv. Jāņa baznīcas izvadīja uz Jorkas kapsētas latviešu nodalījumu.

Ar Osvalda Breņķa aiziešanu Kanadas latviešu sabiedrība zaudējusi vienu no krietnākajiem nacionālās lietas cīnītājiem, kas klusi, bet pašaizliedzīgi visu dzīvi kalpoja savai tautai.

Osvalds Breņķis bija dzimis 1906. gada 3. oktobrī Krustpils pagastā. Viņa tēvs kopš agras jaunības strādāja Lauciņu ķieģeļcepli, kur bija uzstrādājies par cepļa meistaru. Osvalda dzimšanas laikā tēvs nomāja cepli no Krustpils muižas barona. Dažus gadus pēc Osvalda dzimšanas Breņķu ģimene pārcēlās uz dzīvi Vitebskas guberņas Dzornoviču muižā Krievijā, kur tēvs nomāja ķieģeļcepli. Krievijā Breņķi pārdzīvoja revolūciju, bēdas un postu. 1918. gadā ģimene atgriezās Latvijā un apmetās pie radiem Krustpils pagasta Jostos. Prieku par atgriešanos dzimtenē drīz tomēr apēnoja likstas — tēvs saslima ar plaušu karsoni, dabūja ātro diloni un mira.. Māte jau ilgāku laiku atradās slimības gultā, bet vecākais brālis Aleksandrs vēl nebija atgriezies no kaŗa gaitām. Osvalds iestājās Viļuma četrklasīgajā pamatskolā, bet līdzekļu trūkuma dēļ pēc skolas beigšanas ceļš viņam uz tālāko izglītību pagaidām bija slēgts. Vecākais brālis Aleksandrs Latvijas atbrīvošanas kaŗā cīnījās Kalpaka bataljonā, un pēc kaŗa valdība viņam kā Lāčplēša kaŗa ordeņa kavalierim piešķīra Krustpils pagasta Lauciņu ķieģeļcepli, to pašu cepli, kuŗu tēvs kādreiz bija nomājis no muižas barona. Pirms pārcelšanās uz dzimto vietu Dieva mierā aizgāja arī Breņķu māte, un gādību par Osvaldu uzņēmās brālis Aleksandrs. Osvalds mācijās Jēkabpils pamatskolā un 1928. gadā pabeidza Jēkabpils valsts vidusskolu. 1933. gadā Osvalds Breņķis iestājās Latvijas universitātes lauksaimniecības fakultātē un nākošajā gadā pievienojās korporācijas Patria saimei. Lai nodrošinātu dienišķo maizi, līdztekus studijām Breņķis strādāja sabiedrisko lietu ministrijā, bet vēlāk devās uz Daugavpili, lai tur veiktu kontroliera pienākumus pilsētas valdē.

Komūnistu okupācijas gadā O. Breņķis strādāja par namdari, bet pēc boļševiku padzīšanas stājās tēvijas sargu rindās. Bēgļu gaitās viņš nonāca Vācijā, no kurienes 1948. gadā izceļoja uz Kanadu un apmetās uz dzīvi Torontō.

Kanadā O. Breņķis rosīgi piedalījās latviešu sabiedriskajā dzīvē. Viņš bija klāt pie Toronto latviešu biedrības un Toronto DV nodaļas dibināšanas, tāpat bija viens no latviešu ev.-lut Sv. Jāņa draudzes dibinātājiem.

Osvalds Breņķis vadīja arī Latviešu nacionālās apvienības Kanadā dibināšanas sapulci, līdz kuŗas sanākšanai pašaizliedzīgi centās izlīdzināt uzskatu pretišķības, kuŗas toreiz pastāvēja starp Halifaksā radīto iestādījumu un Toronto topošo Kanadas latviešu centrālo pārstāvību. Ja tagad latviešiem Kanadā ir viena vienota nacionālā apvienība, tad bez pārspīlējuma var apgalvot, ka lielākā pateicība par to pienākas tieši O. Breņķim, kas, apzinoties vienotības nepieciešamību, gandrīz vienpersonīgi aizkavēja parallēlu centrālu iestādījumu radīšanu. Manuprāt,, ar to vien Osvalds Breņķis radījis sev paliekamu piemiņas zīmi. Vēlākajos gados viņš nepārtraukti darbojās LNAK, veicot dažādus amatus.

Otru redzamu piemineklī O. Breņķis ar savu darbu Sv. Jāņa draudzes padomē uzcēlis skaistā draudzes dievnama idejas īstenošanā. Velcot baznīcas celšanas līdzekļu vākšanas komisijas priekšnieka pienākumus, viņš ar lielu dedzību, pārliecību un neatlaidību iedrošināja šaubīgos un skubināja ikvienu draudzes locekli piedalīties lielā pasākuma īstenošanā, pats ziedojot katru no darba brīvo stundu šim nozīmīgajam uzdevumam. Ne tikai Sv. Jāņa draudze, bet katrs latvietis, kas iegriezies skaistajā dievnamā, pateicībā pieminēs to lielo darbu, kuŗu Osvalds Breņķis no savas dzīves ziedojis, pats, varbūt neapzinādamies, uzceļot sev paliekamu piemineklī par svētību savai tautai un par godu Dievam.

Nav iespējams še pieminēt visus aizgājēja darbus un nopelnus, tautas druvā strādājot. Katram labam darbam, katrai lietai, kas kalpoja vienotībai un mūsu tautas brīvības atgūšanai, Osvalds Breņķis nekad neatteicās pielikt savu roku.

Viņa sirds kopš jaunības dienām piederēja studiju laika brālībai — korporācijai Patria. Kanadā viņš bija viens no pirmajiem patriešu pulcinātājiem un daudzus gadus veica korporācijas Toronto kopas seniora pienākumus.

Osvalda Breņķa aiziešana ir smags zaudējums Kanadas latviešu sabiedrībai — kluss cīnītājs, patiess Dieva kalps un krietns latvietis ir aizgājis uz dusu.

Par aizgājēju sēro dzīvesbiedrene Ņina, meita Irene, sievasmāte, mīļotais brālis pulkvedis Aleksandrs Breņķis, māsa Latvijā, korporācijas Patria saime, Sv. Jāņa draudze un daudzās sabiedriskās organizācijas, kuŗās viņš darbojies. Par viņu sēro arī ikviens tautietis, kam bija izdevība dzīvē sastapties ar Osvalda Breņķa gaišo un sirsnīgo personību. Lai vieglas smiltis un salda dusa pēc svētīga mūža gaitām!

A. Ķundrats

TORONTO ZIŅAS

● TLTA neklātienes skola uzņem jaunus audzēkņus pamatskolas un ģimnazijas kursā. Skolēni pieteicami I. Pilpei (124 Sheldrake Blvd., Toronto, Ont., Canada), minot līdzšinējo latvisko izglītību.

● Kā jau ziņots, TLB sestdienas skola jauno mācību gadu uzsāk 6. septembrī plkst. 10 rītā līdzšinējās telpās Jesse Ketchum skolā (61 Davenport Rd.). Jaunie skolēni reģistrējami laikā no plkst. 9—9.45, kad jāierodas visiem audzēkņiem un jāsapulcējas klasēs. Norādāms, ka paredzēta arī īpaša speciālklase bērniem, kuŗi latviešu valodu neprot nemaz vai tikai ļoti vāji.

● TLTA pagājušajā mācību gadā uzsāktās skolotāju praktiskā semināra sēdes atsāks 16. septembrī, paredzot tās katru otru otrdienu plkst. 7.30 vakarā Latviešu namā. Piedalīšanās šajās sēdēs būs bez maksas, jo to nolūks ir apvienot produktīvā skolas darbā veco un jauno paaudzi, lai saglabātu latviešu skolām veco skolotāju ilggadējo pieredzi un noskaidrotu jaunās paaudzes vēlmes un vērtējumus. Tādēļ seminārā aicināti piedalīties visi vecās un jaunās paaudzes skolotāji un kandidāti skolotāju darbam, tāpat vēlama citu interesentu, sevišķi bērnu vecāku, piedalīšanās. Pirmo semināra sēdi atklās LNAK izglītības nozares vadītājs J. Mežaks, bet semināra vadītājs L. Vīks ievada lekcijā runās par tematu „Daiļliteratūras nozīme jaunatnes audzināšanā". Semināra referātu un pārrunu virstemati būs: 1) Rakstu darbi un pareizas valodas kopšanas paņēmieni, 2) Valodas mācības praktiskais kurss un mācības vienkāršošana, 3) Latviešu literatūras praktiskais kurss un paņēmieni literatūras mācīšanā, 4) Bērnu piesaistīšana skolai, skolas darba organizēšana un jaunatnes pašdarbības pulciņi, 5) Dažādi aktuāli paidagoģijas un jaunatnes dzīves jautājumi. Par referentiem aicināti un vēl var pieteikties vecās un jaunās paaudzes skolotāji.

● Bērnu vasaras nometni Saulainē 23. augustā pabeidza ar ugunskuru, kuŗu aizdedza Saulaines pārvaldes pr-ks A. Lucs, novēlot, lai šī ugunskura gaisma neizdzistu līdz nākošajai vasarai. Priekšnesumos bija arī gaŗāks tēlojums par nometņotāju braucienu kanū laivinās pa upi uz Vasaga līci. Bez tam tika sniegts arī visu vadītāju rakstorujums, kuŗā tie varēja „sevi apskatīt" kritikas spoguli, dažai labai patiesības dzirkstij izsaucot nometņotāju aplausus un gaviles. Par dažādiem nopelniem un veikumiem nometņotāji saņēma balvas. Kā labākais nometnes zēnu vadītājs balvu saņēma Pēteris Krūka, bet meiteņu — Rita Baruša, izpelnoties skaļus bērnu piekrišanas aplausus. Notika arī tradicionālais lāpu gājiens. Ugunskura nobeigumā archibīskaps A. Lūsis novēlēja paņemt atmiņai līdz vasaras gaišās dienas, kuŗas simbolizēja lāpu liesmas, un ieslēgt sirdī arī to gaismu, kuŗu dod Kristus. Balvas saņēma arī virtuves darbinieces, kuŗas arī šoreiz nometnes pagalmā zem ābelēm un zvaigžņotajām debesīm bija klājušas kafijas galdu ar sviestmaizītēm. Šovasar Saulainē nometņoja 140 bērnu. Kā pēdējos gados parasts, pēdējās divās nedēļās, gan savrupi, Saulainē nometņoja arī Toronto vācu draudzes 90 bērnu.

● Eksplodējot kādas gumijas jaucamās mašīnas labošanas laikā izplūdušajām gāzēm, 23. augustā riepu un gumijas izstrādājumu fabrikā Goodyear smagi ar apdedzināšanās brūcēm ievainoti 4 strādnieki, to vidū 42 gadus vecais Haralds Indriksons, kas, 70% apdedzinājies, nākošajā dienā, 15 stundu pēc negadījuma, slimnīcā miris. Dienu vēlāk miris vēl otrs no cietušajiem. Par H. Indriksonu sēro dzīvesbiedre Anna ar četriem bērniem 12 — 18 gadu vecumā.

● Dainas koris atsāks kārtējos mēģinājumus 8. septembrī plkst. 7.30 vakarā Sv. Jāņa baznīcas zālē, kur aicināti pieteikties arī jauni dziedātāji visās balsu grupās.

Toronto laviešu kreditsabiedrība

Latvian (Toronto) Credit Union Limited
491 College St., Toronto 174, Ont.
Telef. 924-2775
maksā
6% par noguldījumiem,
7 — 7½ par ilgtermiņa noguldījumiem
Kreditsabiedrība izdara visas pārrastās banku operācijas, izsniedz aizdevumus, izdara naudas pārvedumus un izsniedz ceļotāju čekus
REIZĒ AR NAUDAS NOGULDĪSANU VAI AIZDEVUMU IZ SNIEGŠANU KREDITSABIEDRĪBA IZDARA DZIVIBAS APDROŠINĀŠANU LIDZ $2000.00 vai $5000.00.
Birojs atvērts darbdienās no pl. 12 — 8 vakarā.
No 15. jūnija līdz 15. septembrim birojs sestdienās slēgts.

ANDREJSONS
APDROŠINA
463-7313

300 pēdu jūras dzelmē

JŪRA BENJAMINA, JUNIORA, ZEMŪDENS KRĀSFOTOGRAFIJU IZSTADE TORONTO

Ontario karaliskajā mūzejā Toronto kopš 12. augusta izstādīti Jura Benjamiņa, juniora, krāsainie zemūdens fotoattēli, to vidū arī daži viņa tēva, uzņēmuma Benjamin Film Laboratories Ltd. īpašnieka Jura Benjamiņa, seniora, jūras dzelmēs fotografētie skati pie Androsas salas, dienvidaustrumos no Nasavas, starp Kubu un Floridu. Izstāde būs atvērta līdz septembŗa beigām.

Abi Benjamiņi niruši vairāk nekā 300 pēdu dziļumā jūras dzelmē, kur mākslīgajā gaismā fotografējuši zemūdens skatus krāsās. Tie mūzejā izstādīti sešās lielās vitrīnās. Turpat atsevišķās vitrīnās izstādītas arī „ūdens plaušas" — skābekļa aparāts, kuŗu lietojuši nirēji, kāju „pleznas", Rollemarine un Nikonos fotokameras, ar kuŗām izdarīti zemūdens uzņēmumi, dažamie ieroči, kuŗus nirēji lietojuši pret uzbrūkošajām haizivīm, tāpat pret jūras augiem, kuŗos ļoti viegli tā sapīties, ka nekad vairs netikt ārā, kļūstot par barību plēsīgajām zivīm vai rijīgajiem „augiem", kas sagūsta un uzsūc dzīvas būtes savai barībai.

Zemūdens pasaule jūras dziļumā tomēr ir tik vilinoša un skaista, ka piemirstas visas briesmas un gribas tajā ienirt arvien dziļāk, lietojot tikai šķēpu vai parasto medņieku dunci, ar izrobotu malu vienā pusē un aso — asmens otrā pusē, kas arī redzams izstādē atsevišķā vitrīnā.Galvenais „ierocis" tomēr ir fotokamera, ar kuŗas palīdzību okeana dzelmes brīnumainā panorāma paveŗas arī tiem, kuŗi pašu acīm šos dziļumus nekad nav skatījuši.

Izstādē var uzturēties stundām ilgi un apbrīnot mūsdienu fototechniku bez garlaicības, pat ar zināmu lepnumu par latviešu veiksmīgajiem sasniegumiem un arī drosmi, kuŗa jau līdzinās sportiskajiem piedzīvojumu meklējumiem, kas mums vairs nav sveši pēc tautieša Saša Ziemeļa dēkainajām gaitām Brazilijas „zaļajā ellē" — mūža mežos. Tādā pašā „ellē", tikai okeana dziļumā, savos sirojumos jau pāris gadu ir devušies abi Benjamiņi. Izstādē viņi redzami ar saviem gaismas aparātiem un fotokamerām pie stāvās Androsas salas sienas, 100 pēdu dziļumā, starp ūdens augiem, koraļļu veidojumiem un zivju bariem. Kāds cits uzņēmums izdarīts 175 pēdu dziļumā, bet nirējiem ar to vēl nav pieticis. Paraksti zem vēl citām fotografijām liecina, ka tās uzņemtas 195, 210, 310 pēdu dziļumā! Kāds uzņēmums rāda, kā Benjamiņš, seniors, satiekas ar ļoti lielu haizivi, kuŗa savus asos zobus pietuvinājusi viņa ķermenim tikai dažu pēdu attālumā. Tikai drošais šķēpa vēziens šo okeana plēsoņu aizbaidījis. Protams, ka Juris Benjamiņš, seniors, šo skatu pats nespēja uzņemt, bet to paveicis viņa ne mazāk drosmīgais dēls. Jautāts, kā cilvēks jūtas kad haizivs zemūdens „pastaigā" kā dzēta lidmašīna šaujas tieši virsū, Benjamiņš, juniors, smaidīdams atbild: „Tad laižu darbā savu šķēpu un tveŗu pēc fotokameras!" Izrādās, ka haizivis ir ļoti ziņkārīgas un steidzas apbrīnot mākslīgo gaismu, kas šad tad uzliesmo, fotografējot okeana dziļumus.

Interesantas ir nofotografētās okeana zivju sugas, gan baros, gan atsevišķos eksemplāros. Citas atgādina gaŗu klarneti ar visiem taustiņiem (trompetes zivs), īstam jūras briesmonim līdzīga ir tauriņzivs ar četrām acīm — divām parastajā vietā, bet otrām divām, daudz lielākām, astē — un asām spurām.

Šī zivs nofotografēta 45 pēdu dziļumā. Ir arī zivis, kuŗas atgādina vardi, lielām izvalbītām plēsonas acīm, vai embrijus, kuŗas bez attiecīgā paraksta pat grūti iedomāties, ka tās ir zivis.

Ļoti interesanta ir zemūdens augu un koraļļu veidojumu pasaule. Liekas, ka fotouzņēmumi būtu izdarīti kādā tropisko augu siltumnīcā, kuŗā zied ekstosiskas puķes, nevis jūras dziļumā. Citas zemūdens uzņēmumu grupas atgādina krāsainas iluminācijas, raķetēm izsprāgstot nakts debesīs. Daži koraļļi apzīmēti arī puķu vārdos, piemēram — „Carnation corals". Brīžiem liekas, ka daži uzņēmumi izdarīti kādā anatomikumā, jo atgādina ģindeņus, cilvēka smadzeņu krokojumu, pat pelēko krāsu ar zilgano asinsvadu tīklojumu. Arī dārzkopjiem un astrologiem izstādē redzami „pazīstami" skati, kuŗus atgādina dažādi koraļļu veidojumi — zvaigžņu, salātu (Letucce coral) un puķu kāpostu koraļļi. Jūras augi vietām veido zaļus paklājus, kādus neatrast pat visbagātāko pasaules valdnieku un koraļļu pilis.

Ir grūti aprakstīt baudu un izjūtas, kādas izraisa aplūkotie zemūdens fotouzņēmumi. Tie katram jāredz pašam. Izstāde iekārtota mūzeja trešā stāva austrumu pusē, dienvidu sektorā, kuŗp dažās sekundēs uzcel celtnis. Nodalījuma priekšā atsevišķās vitrīnās izstādīti arī dabiskie zemūdens pasaules paraugi — koraļļu veidojumi, gliemežvāki, sūkņi, kā arī zemūdens uzņēmumi salīdzināšanai, kādi tie izskatās dabīgajā un mākslīgajā apgaismojumā.

Izstādes iekārtošanai ievērojamu atbalstu sniedzis jūras biologs Dr. Alans Imerijs (Allan Emery), Ontario karaliskā mūzeja zinātniskās pētniecības nodaļas līdzstrādnieks, kuŗš speciālizējies ichtiloģijā — zivju pētniecībā un palīdzējis noteikt nofotografēto okeana zivju sugas, kā arī zemūdens organismus, kuŗi izstādē parādīti krāsainos uzņēmumos un visdažādākajos veidos.

K. S.

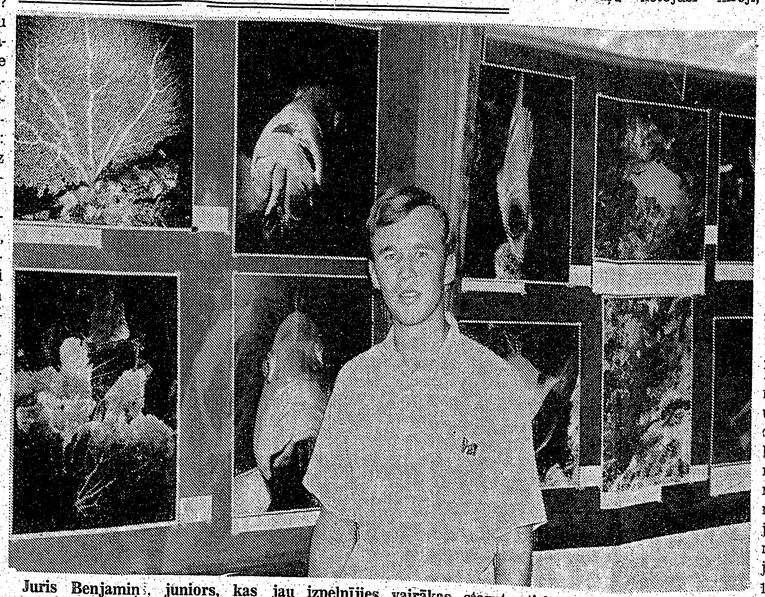

Juris Benjamiņš, juniors, kas jau izpelnījies vairākas starptautiskas godalgas par saviem zemūdens uzņēmumiem, pašreiz Toronto notiekošajā izstādē pie krāsainajiem fotoattēliem, kuŗi rāda krāšņo dziļūdens pasauli — koraļļus un savdabīgas zivis. Foto: Juris Benjamiņš, sen.

Sveicam

ALOIZU VJAKSI
60 gadu jubilejā!

DV Toronto saime

DV TORONTO NODAĻAS ŠAUŠANAS SACĪKSTES UN

ZAĻUMBALLE

š. g. 6. septembrī

TLMM kluba īpašumā Bērzainē.

Sacīkšu sākums pl. 11 dienā. Pēc sacīkstēm ugunskurs ar atjautības sacensībām.

Ieeja zaļumballē $2.00.

Visus laipni ielūdz DV Toronto saime.

gados parasts, pēdējās di-
edējās, gan savrupi, Saulai-
metņoja arī Toronto vācu
ges 90 bērnu.
ksplodējot kādas gumijas
nās mašīnas labošanas lai-
plūdušajām gāzēm, 23. au-
riepu un gumijas izstrā-
u fabrikā Goodyear smagi
iedzināšanās brūcēm ievai-
strādnieki, to vidū 42 ga-
ecais Haralds Indriksons,
0% apdedzinājies, nākoša-
nā, 15 stundu pēc negadī-
slimnīcā miris. Dienu vē-
iris vēl otrs no cietuša-
Par H. Indriksonu sēro
piedre Anna ar četriem
n 12 — 18 gadu vecumā.
inas koris atsāks kārtējos
jumus 8. septembrī plkst.
kārā Sv. Jāņa baznīcas
ur aicināti pieteikties arī
iziedātāji vīsās balsu gru-

ronto laviešu
editsabiedrība
n (Toronto) Credit Union
Limited
llege St., Toronto 174, Ont.
Telef. 924-2775
maksā
ar noguldījumiem,
½ par ilgterminā
noguldījumiem
sabiedrība izdara visas pa
banku operācijas, izsniedz
mus, izdara naudas pār-
s un izsniedz ceļotāju
čekus
AR NAUDAS NOGULDI
VAI AIZDEVUMU IZ
ŠANU KREDITSABIED
IZDARA DZĪVĪBAS AP
NĀŠANU LĪDZ $2000.00
vai $5000.00.
atvērts darbdienās no pl.
12 — 8 vakarā.
jūnija līdz 15. septembrim
ojs sestdienās slēgts.

NDREJSONS
APDROŠINA
463-7313

attiecīgā paraksta pat
domāties, ka tās ir zīvis.
nteresanta ir zemūdens
koraļļu veidojumu pa-
iekas, ka fotouzņēmumi
darīti kādā tropisko augu
icā, kurā zied eksotis-
ķes, nevis jūras dziļumā.
emūdens uzņēmumu gru-
ģādina krāsainas iluminā-
ķetēm izsprāgstot nakts
Daži koraļļi apzīmēti
ku vārdos, piemēram —
ion corals". Brīžiem lie-
daži uzņēmumi izdarīti
natomikumā, jo atgādina
s, cilvēka smadzeņu kro-
, pat pelēko krāsu ar zil-
sīnsvadu tīklojumu. Arī
jiem un astrologiem iz-
edzami „pazīstami" skati,
atgādina dažādi koraļļu
ni — zvaigžņu, salātu
e coral) un puķu kāpos-
aļļi. Jūras augi vietām
aļus paklājus, kādus ne-
pat visbagātāko pasaules
u un karaļu pilīs.
ūti aprakstīt baudu un
kādas izraisa aplūkotie
ns fotouzņēmumi. Tie
jāredz pašam. Izstāde
a mūzeja trešā stāva
u pusē, dienvidu sekto-
o dažās sekundēs uzcel
Nodalījuma priekšā at-
vitrīnās izstādīti arī
zemūdens pasaules pa-
koraļļu veidojumi, glie-
, sūkņi, kā arī zemūdens
mi salīdzināšanai, kādi
atās dabīgajā un mākslī-
gaismojumā.
es iekārtošanai ievēro-
alstu sniedzis jūras bi-
Dr. Alans Imerijs (Allan
Ontario karaliskā mū-
ātniskās pētniecības no-
idzstrādnieks, kurš spe-
es ichtioloģijā — zivju
bā un palīdzējis noteikt
rafēto okeana zivju su-
arī zemūdens organis-
uri izstādē parādīti krā-
uzņēmumos un visdažā-
veidos.

K. S.

SI

DV Toronto saime

AS SACĪKSTES UN
LE
mbrī
Bērzainē.
ikstēm ugunskurs ar
n.

idz DV Toronto saime.

KANADAS ZIŅAS

TORONTO

Ainas Zemdegas klavierstudija (Danforth - Broadview tuvumā) 3. septembrī atsākusi darbību. Tuvāka informācija saņemama, zvanot 465-2216. — Arī pianistes Edites Timermanes klavierstudija pēc vasaras pārtraukuma atsākusi darbu 2. septembrī. Informācijai zvanīt 762-6572.

Sidrabenes bērnu vasaras nometnes ieceres šogad vairākkārt izjaucis lietus. Lietainā laika dēļ paredzētajā dienā, 16. augustā, nevarēja notikt arī Ritas Gribustas ar nometņotājiem iestudētās Annas Brigaderes pasaku luga „Princese Gundega un karalis Brusubārda" izrāde, kuru sniedza dienu vēlāk — pēc jaunatnes sporta svētkiem, kad daudzi Sidrabenes apmeklētāji jau bija aizbraukuši vai posās atceļam uz mājām, kā rezultātā izrādi noskatījās tikai ap 150 skatītāju. Citādi brīvdabas izrāde izdevās labi, tajā piedaloties ap 30 nometnes dalībniekiem. Kostīmus bija aizdevis DV teātris Kanadā, pie dekorācijām bija piestrādājis P. Ancāns, par apgaismošanu rūpējās nometnes vadītājs māc. Ā. Čops, bet skatuves meistara pienākumus veica A. Gribusts.

Sv. Jāņa draudzē archibīskaps A. Lūsis salaulājis Vilni Ezeru ar Gitu Cauni un Uldi Pūliņu no Čikagas ar Rutu Pētersoni. Pūliņu pāris apmetīsies uz dzīvi Čikagā.

Austrumu draudzē māc. A. Briedis salaulājis Nikolaju Dzeguzidi ar Annu Trēdi. Jaunais pāris apmetīsies uz dzīvi Bostonā, no kurienes nāk līgava.

Latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi, sākot ar 7. septembri, atkal notiks svētdienās plkst. 4 pēcpusdienā Vailmera ielas baptistu baznīcā, kur, sākot ar 10. septembri, trešdienās plkst. 8 vakarā sāksies arī kārtējie bībeles un lūgšanu vakari. Māc. R. Ekšteina vadītos reliģiski - ētisko pārdomu vakarus ar referātu un mūzikāliem priekšnesumiem atsāks oktobrī, un tie notiks reizi mēnesī Latviešu namā.

Ar smadzeņu trieku savās mājās Ričmondhillā 21. augustā pēkšņi miris Voldemars Liepiņš, sasniedzis tikai 50 gadu vecumu. Par aizgājēju sēro māte Anna un dzīvesbiedre Inese ar četriem mazgadīgiem bērniem, kā arī māsa Mirdza Hausmane ar ģimeni. Nelaiķi pēdējā gaitā uz Jorkas kapsētas latv nodal. 23. aug. izvadīja archibīskaps A. Lūsis.

LONDONA

Glābdams savu 4 gadus jaunāko brāli Sīmani, 24. augustā Temzā noslīka 14 gadu vecais Gvido Mičulis. Abi zēni kopā ar vecākiem — Valteru un Staņislavu Mičuli — bija devušies svētdienas izbraukumā uz upi. Tur peldoties, jaunākais brālis sāka slīkt, un Gvido steidzās viņam palīgā. Drosmīgajam Ventspils (10.) skautu vienības dalībniekam arī izdevās izstumt brāli upes krastā seklākā vietā, bet viņš pats pēkšņi sabruka un nogrima visai straujajā ūdenī. Vecāki, būdami peldēt nepratēji, steidzās pēc palīgiem, kuri zēnu arī atrada un izvilka no upes ar akmeņos un zaros saskrambātu seju, bet atdzīvināšanas centieni palika nesekmīgi. Traģiskā nāvē mirušā Gvido tēvs Valters Mičulis ir rosīgs sabiedrisks darbinieks — vietējās latviešu katoļu kopas, latviešu skolas padomes un latviešu kora priekšnieks.

VINIPEGĀ

DV Manitobas nodaļa ar makšķernieku un mednieku sekciju 19. un 20. jūlijā bija rīkojusi jauniešu dienu un makšķernieku izbraukumu uz V. Oša lauku īpašumu, noorganizējot transportu, lai visi interesenti varētu piedalīties. Izbraukuma vietā bija iespēja nomāt laivas, jaunieši varēja ugunskurā cept sekcijas vadības sagādātās desiņas. Notika sacensības mērķi šaušanā, māla balodžu šaušanā un makšķerēšanā, kā arī sporta spēles un peldēšana. Rīkotāji bija sagādājuši daudz balvu visām sacensībām, to vidū arī šoreiz netrūka Labata alus darītavas sūtītā. Jānožēlo vienīgi, ka daudzas balvas palika pāri, jo izbraukuma dalībnieku skaits nebija sevišķi liels. Toties izbraukums bija priekšzīmīgi noorganizēts, par ko pateicība pienākas A. Larijonovam.

DV Manitobas nodaļa 10. augustā jau 15. reizi bija rīkojusi DV dienas, kuras šoreiz notika R. Staškus ģimenes lauku īpašumā, viesiem sākot ierasties pat jau piektdienas vakarā. Kad svētdienā plkst. 6 rītā sākās makšķerēšanas sacīkstes, to pulks bija ļoti kupls. Bet makšķerniekiem neveicās, jo temperatūra bija pāri 90 Fārenheita gradiem, tādēļ zivis labprātāk novēroja makšķerētājus no vēsākas vietas dziļumā, bet nerādījās to tuvumā. Sarīkojumu atklāja nodaļas pr-sēdis V. Stenders, uzsverot, ka tas ir liels sasniegums, ja šīs internās DV dienas notiek jau 15. gadu. Pēc karoga uzvilkšanas sarīkojuma dalībnieki nodziedāja DV dziesmu. Sekojošajās šaušanas sacīkstēs bija 35 dalībnieki. Ceļojošo balvu vīriešiem jau otru gadu pēc kārtas ieguva E. Apškrūms, sieviešu klasē uzvarēja D. Jandava, bet jauniešu grupā M. Sniķers. Balvas sekmīgākajiem šāvējiem bija ziedojusi Labata alus darītava un uzņēmums Swedish Sales Ltd. DV dienas beidzās ar karoga nolaišanu un Latvijas himnu. J. Z.

Vietējo latviešu organizāciju un draudžu kopsēdē izstrādāts sarīkojumu kalendārs līdz šāgada beigām, nolemjot kopīgi rīkot A. Tipāna teātŗa izrādi 16. septembrī un sekmēt Vinipegas latviešu akadēmiskās saimes rīkotās Latvijas universitātes 50. gadadienas labu izdošanos. Kopīgi organizēs arī Latvijas valstssvētku aktu, tajā pieminot arī Latvijas armijas dibināšanas 50. gadadienu. Pārrunājot kultūras dienas sarīkojumu nākošajā gadā, kuŗu kārtos Vinipegas latviešu akadēmiskā saime, A. Kēleris un T. Sniķeris ieteica skaidrot iespējas, vai šis sarīkojums nav iekļaujams Manitobas simtgades svinību logatos, bet A. Vītiņš aicināja organizācijas izteikt priekšlikumus, kā latvieši šajās simtgades svinībās varētu visiespaidīgāk reprezentēties. V. Stenders informēja, ka DV Manitobas nodaļai ir filmas par Latvijas dibināšanas 50 gadu atceres svinību norisi Vinipegā, ieteicot tās izrādīt kādā kopīgā sabiedriskā vakarā. Latvijas 50 gadu jubilejas padomes kasieris J. Ansklāviņš ziņoja, ka vietējo latviešu organizāciju un Sv. krusta draudzes revīzijas komisiju pārstāvji (A. Aņģis no Sv. Krusta draudzes, K. Krastiņš no Latviešu biedrības, V. Balgalis no DV nodaļas un S. Purmalis no Akadēmiskās saimes) 10. jūlijā izdarījuši padomes kases revīziju un iesniedza revizijas protokolu un pēdējo kases darbības pārskatu. No dokumentiem izrietēja, ka kasē apgrozīti 1020,08 dol., nedodot ne atlikumu, ne radot iztrūkumu. Sēdes dalībnieki piekrita Latviešu biedrības ierosinājumam un vienojās, ka VLB ieteiks LNAK par pārstāvi Manitobā izraudzīt A. Vītiņu, jo līdzšinējais LNAK pārstāvis M. Štauvers pārceļas uz dzīvi Montrealā. A. Kēleris norādīja, ka DV Manitobas nodaļai kā organizācijai, kuŗas visi biedri pieder pie LNAK, ir pašai savi delegāti, uzsverot DV un LNAK sadarbību.

MONTREALA

Kanadieši, tāpat kā amerikāņi, pat visnieciģākā uzņēmuma un vismazākās organizētās jaužu grupas vaditājus mēdz apzīmēt par prezidentu, tagad tikusi arī Montrealas tautas deju kopa Ačkups, kuŗa nule notikušajā gada sapulcē pieņēmusi grupas statūtus un ievēlējusi jaunu valdi. Ačkupa „prezidenta" pienākumus veiks Juris Zilkalns, „prezidenta' ' vietnieks būs Gunars Klaiše, sekretāre Rita Zeltiņa, kasieris Roberts Klaiše, „iekšlietas" pārzinās Dzintars Tomsons, sūdzības kārtos Valdis Miķelsons, izziņas un reklāmu veiks Pēteris Miķelsons, dejas iestudēs Maija Siliņa un Leonids Bedelis, bet plānošanu pārzinās Juris Mazutis. Revizijas komisijā (vai nav atrodams kāds skanīgāks apzīmējums?) darbosies Pēteris Brauns, Daina Lukstiņa un Juris Poruks.

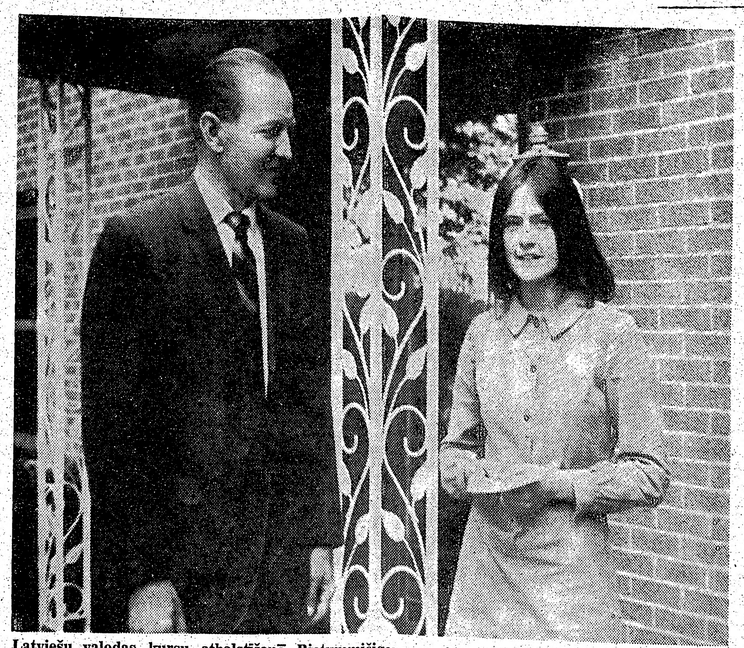

Latviešu valodas kursu atbalstīšanā Rietummičigenas universitātē piedalījās arī ASV un Kanadas DV saime — kā zemes valdes, tā atsevišķas apvienības un nodaļas. Uzņēmumā Sibila Zaļinska, kuŗai stipendiju kursiem pasniedza DV Kalamazū apvienības priekšnieks Indulis Kāps. Foto: Klāvs Zaļinskis

Jau gatavo nākošās vasaras kursus

Šīs vasaras latviešu valodas kurss Rietummičigenas universitātē Kalamazū beigušies. Salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu, kursantu skaits bijis lielāks — 30, kamēr pērn tikai 17. Atšķirība bija arī kursu programmā. Līdzās iepriekšējā gada diviem pamatkursiem — latviešu valodas rakstu darbiem un literatūras pārskatam prof. Jāzeps Lelis vadīja arī nesenās rakstniecības semināru. Pēdējais aptvēra autorus abpus dzelzs aizkaram pēc otra pasaules kaŗa.

Pirms kursu sākšanās semināŗs kļuva par sarunu tematu latviešu sabiedrībā, un par tā norisi daudz diskutēja arī paši semināra dalībnieki kursu laikā. Latviešu sabiedrības konservatīvā daļa par okupētās Latvijas autoru uzņemšanu kursu programmā bija visai skeptiskās domās, lai neteiktu vairāk. Kursanti turpretim bija sajūsmināti par „loga izciršanu" dzelzs aizkarā. Tā, piemēram, Juris Zommers (Hamiltona) atzinās, ka vienīgo informāciju par Latvijas autoriem viņš līdz šim guvis, lasīdams „Jauno Gaitu", bet, semināŗā darbodamies, viņš īsti ar tiem iepazinies un atskārtis latviešu dzejas pakāpenisko progresu viņā pusē. Pati jaunākā kursu dalībniece Zuze Krēsliņa (Ņujorka) izteicās, ka, braucot uz Kalamazū, labi pārzinājusi trimdas autorus, bet semināŗs pavēris ieskatu Latvijas rakstnieku darbos.

Par spīti dalībnieku sajūsmai šis mācību periods nebija bez grūtībām. Tas tādēļ, ka semināŗa viela bija jauna, trūka laika distances pēdējo gadu izvērtējumam, samērā nepilnīgi izrādījās arī tās avoti. Tādēļ jau ar pirmo kursa dienu kā lektors, tā dalībnieki atskārta, ka semināŗs būs ekspedīcija vēl neizpētītā zemē. No vienas puses, tas kāpināja interesi, no otras — vienam otram sagādāja vilšanos.

Pirms kursu sākšanās prof. J. Lelis bija plānojis divas nedēļas ziedot semināŗa dalībnieku iepazīstināšanai ar autoriem, divas nedēļas vadīt viņu intensīvus pētījumus un pēdējās divas nedēļas ziedot eseju rakstīšanai par apskatīto vielu. Kursu izlaiduma vakarā prof. J. Lelis paskaidroja, ka dažādu iemeslu dēļ semināŗs bijis jāpārveido par pārskata kursu, pirmās pāris nedēļas ejot cauri eksperimentālai fazei. Vēlāk kursa dalībnieki gatavojuši referātus par izvēlētiem autoriem ar sekojošām diskusijām.

Rakstnieku cēlienā Gaŗezera dziesmu dienas ietvaros dzejnieks O. Čakars jautāja ALAs kultūras biroja vadītājai Valdai Dreimanei—Melngailei, kādas pārmaiņas viņa vērojusi pēdējos gados šejienes un viņas puses latviešu rakstniecībā. „Es negribu šķirot šaipuses un viņpuses dzeju, jo ir tikai viena latviešu literatūra!" atbildēja V. Melngaile, klausītājiem aplaudējot. Liekas, šādā aspektā vielu semināram bija izvēlējies arī prof. J. Lelis, vispirms īsi pieskardamies literatūras virzieniem Latvijā trīsdesmitajos gados un tad gan šo virzienu turpinātājiem, gan jauna ceļa meklētājiem pēc otra pasaules kaŗa abās pusēs dzelzs aizkaram.

Regīna Skrupskele (Kalamazū) piedalījusies abos kursos iepriekšējā vasarā, šogad klausījusies literatūras pārskata kursu un darbojusies semināŗā. Trīspadsmit dalībnieku vidū bijuši 4 iepriekšējā gada audzēkņi.

„Man liekas, viņa teica, „ka iepriekšējā vasarā kursanti ar lielāku cītību nodevās uzdotajām mācībām un tikai pēc tam gudroja par kopīgiem izbraukumiem vai līdzīgām notikšanām. Gandrīz visi kursanti piedalījās abās grupās. Bija sajūta, it kā mēs visi būtu vienā klasē. Šoreiz bija trīs grupas, vairāk kursantu. To vidū dažs labs, kam mācības otrā vietā. Tomēr arī šie nedaudzie kursa pēdējās nedēļās centās atgūt nokavēto un solījās citu gadu braukt atkal."

Kaut kursu administrātors Dr. Valdis Muižnieks domāja, ka kursantiem bijis diezgan avotu vielas sagatavošanai (Kalamazū latviešu skolas un Latviešu biedrības bibliotēkas bijušas pieejamas, bet maz izmantotas), paši kursanti (Indra Ancāne, Juris Zommers, Baiba Kaugare, Regīna Skrupskele) izteica vēlēšanos, kaut nākošā vasarā jaunākie darbi (it īpaši Latvijas autoru) būtu pieejami lielākā eksemplāru skaitā. Tad ne tikai referents vien, bet visi pārējie varētu pirms pārrunām iedziļināties apskatāmajā vielā. Baiba Kaugare vēlētos redzēt īpašā sakopojumā periodikā publicētās kritikas par okupētās Latvijas autoru jaunākajiem darbiem.

„Gribētos uzsvērt," saoļja prof. J. Lelis, „ka mūsu jauniešiem varam uzticēties. Pieraduši pie brīvo demokratiju preses un dažādo sludinājumu metodēm, viņi nemaldīgi spēj atšķirt graudus no pelavām — īsto literatūru no turienes iekārtas kailas propagandas. Šīs vasaras pieredze palīdzējusi, plānojot mācības nākošajam gadam. Tad būs divi gramatikas resp. rakstu darbu kursi un viens literatūras pārskata kurss, kuŗu, varbūt, neoficiāli dalīsim divās grupās, vienai pievēršoties nesenās rakstniecības tematam."

Lalita Muižniece, kas Rietummičigenas universitātes lingvistikas nodaļā strādā gar maģistra darbu, bija šovasar prof. J. Leļa asistente. Viņa mācīja arī vienu rakstu darbu kursa grupu. Tādēļ var pieņemt, ka nākošajā vasarā viņa pārņemtu zemāko rakstu darbu grupu un māciņu arī daļu no literatūras pārskata kursa dalībniekiem.

Kursu administrātors Dr. Valdis Muižnieks komentēja šādi: „Šis, varbūt, nozīmības ziņā ir viens no lielākajiem pasākumiem dziļāku latvisku zināšanu apgūšanā. Tas ieguvis labu sabiedrības atbalstu, ko rāda līdz šim ienākušie ziedojumi. Jaunatnei pierādījusi kursiem uzticību, piedalīdamās kuplā skaitā. Pašreiz notiek pēdējie priekšdarbi nākošā gada kursu administrātīvai izveidošanai. Tie visādā ziņā būs ar ieskaiti (credit course). Jau tagad lūdzam organizācijas domāt par stipendijām un varbūtējiem kursantiem. Kursu ilgums, cik paredzams, būs nepilnas 8 nedēļas."

A. Zaļinskis

VAI JAUNĀ MAIŅA . . .

(Pa nesums no 1. lpp.)

neļa diskusijas par tematu „Autentisms vai stilizējums tautas dejās". Še paneļa locekļi K. Ābolinš, D. Liepa, V. Tenese un E. Vilipsone atbildēja uz jautājumiem par to, kas ir etnografiska tautas deja, vai būtu ieteicams tās stilizēt, sacenšoties starptautiskajos sarīkojumos, un kādus tautas tērpus valkāt. Tāpat tika jautāts, kādas dejas mums vajadzētu dejot še trimdā. E. Vilipsones un Sakta vadītāja K. Uskaļa ieskati bija, ka tautas dejas ir vērtība, kuŗu nevajadzētu padarīt lētu tikai skatītāju aplausu dēļ. Nils Briška no Ņujorkas domāja, ka pareiza, vienkārša tautas deja ir tā, kas vēl vieno latviešus visos kontinentos. Aranžējot var zust visi latviskie elementi, jo pārveidošanai nav robežu.

Pirmdienā, 4. augustā, U. Ločs stāstīja par latviešu nacionālismu brīvības ciņās. Viņa doma bija, ka pārbaudījuma dienās idejas ir jāaizstāv ar asinīm un dzīvību. Mūžīgā latviešu kaŗavīra gars nav varējis samierināties ar notikušo un nevar samierināties arī tagad. Mūsu ticības un nacionālisma apliecinātāji ir — Dievs, svētī Latviju! Tās ir arī mūsu ciņas sauciens. Nepajausimies ne uz Austrumiem, ne uz Rietumiem, bet paši uz sevi un Dievu.

Pēcpusdienā A. Jērums ļoti interesantā veidā, ilustrējot savu referātu gan ar lentē iespēlētu mūziku, gan dzīvo klaviermūziku Jānas Jērumas un Ilgas Milleres izpildījumā, runāja par modernās mūzikas attīstību. Sākot ar Bachu, kā modernās mūzikas celmlauzi, A. Jērums izvadīja klausītājus cauri gaŗajam attīstības laikmetam, rādot, kā ar tonālitātes iziršanu 19. gadsimta beigās mūzikā iestājās lūzums ar pagātni, kā radās impresionisms, atonālā mūzika, divpadsmit toņu sistēma un seriālisms. Aiz seriālisma, pēc referenta domām, normāla mūzika beidzās un sākās ekstrēmisms — mūzikālie trokšņi. Atskaņotās „Variācijas 4" bija patiešām īsts trokšņu „rasols". Referāta beigu daļā klausītāji dzirdēja arī par latviešu modernās mūzikas komponētājiem L. Apkalnu, M. Zariņu, T. Ķeniņu un arī pašu referentu, noklausoties viņa divas no divpadsmit mozaikām.

Pašu vakara cēlienu aizpildīja K. Aboliņa (atkal reiz! — LA red.) Čechoslovakijās notikumu apskate laikā pirms Varšavas pakta valstu iebrukuma un Dubčeka liberālizācijas mēģinājumi. Savu ne sevišķi pārdomāto teoriju referents mēģināja balstīt ar marksisma principiem, ar to izsaucot debates ar spēcīgu opoziciju.

Otrdienas darba posmā bija divi politiski referāti. No rīta referēja A. Urdze par latviešu jauniešu politiskajām tendencēm, pamatojot sacīto ar pagājušajā gadā starp ELJAs biedriem izdarītās aptaujas rezultātiem. Kaut tikai apmēram viena trešā daļa izsūtīto aptauju bija atbildēta, tā, liekas, dotu interesantu materiālu, ja tikai atbildes būtu apstrādātas objektīvi un pasniegtas bez personīgajiem, ar politisku propagandu piesātinātiem izvērtējumiem. Jaunieši sekojošajās debatēs reaģēja ar iznīcinošu kritiku, rādot, ka referenta argumentācija bijusi nepārdomāta, ka personīgie ieskati nav saistīti ar faktiem un ka aptauja nereprezentē latviešu jauniešu nostāju. (Piezīmējams, ka referents Urdze pieskaitāms pie tiem ELJAs biedriem, kuŗa centieni nacionālpolitiskajā laukā pieskaitāmi pie negātivajām parādībām ELJAs darbā. — LA red.)

Par Latvijas starptautisko un iekšējo stāvokli referēja B. Kalniņš (trimdas sociāldemokratu vaditājs, — LA red.). Viņa uzskats bija, ka lielvalstis nav pārliecināmas ar propagandu un ka mums nav palīdzība gaidāma no tām. Mums arī jākonstatē, ka komūnistu blokā ir radusies plaisa, un šo plaisu apspiestās tautas var izmantot. Runājot par Latvijas iekšējiem apstākļiem, referents uzsvēra, ka tie saistīti ar Pad. savienības apstākļiem. Pēd. savienībā pieaug niemiers inteliģencē un tāpat aug nacionālā neapmierinātība, tādēļ nākotnē var gaidīt pārmaiņas evolūcijas vai revolūcijas ceļā. Mūsu tautas uzdevums būtu stiprināt mūsu pretkomūnistisko nostāju visiem bez partiju izšķirības. Mūsu akcijām jābūt mērķtiecīgām un pieskaņotām mūsu apstākļiem. Savu izsmejošo un labi pamatoto referātu B. Kalniņš pabeidza ar izteiktu ticību, ka latviešu tauta nezudīs, jo par to gādās mūsu jaunā paaudze. Par jauniešu dzīvo interesi attieksmē uz reāli tvertajām problēmām liecināja daudzie jautājumi referentam gan kongresa telpās, gan ārpus tām.

Pēdējo kongresa darba dienu aizņēma ELJAs gada sapulce, kuŗā cita vidū ievēlēja amatpersonas nākošajam darbības gadam. Par priekšsēdi ievēlēja V. Griguli no Anglijas, bet valdē J. Rītiņu, G. Šildi, K. Graufeldu, A. Rītiņu, J. Ekstu un V. Tenesi. Revīzijas komisijā ievēlēja K. Aboliņu, J. Liepiņu un U. Bērziņu.

Kongresa laikā notika arī ELJAs Anglijas nodaļas gada sapulce, kuŗā par priekšsēdi ievēlēja Imantu Lūsi, bet valdē T. Arnīti, J. Ekstu, P. Kokli un M. Ozolu, bet revīzijas komisijā — J. Rītiņu, K. Krūmiņu un K. Dankbārdu.

Referātu starpbrīžos izcinīja arī ELJAs kausu volejbolā. Pēcu vienību sīvā sacensībā uzvarēja Anglijas latviešu jauniešu pirmā komanda.

Pēc sapulces „kongress dejoja". Jaunieši pavadīja kopā vēl jaukas, draudzības apvītas, stundas, soloties citu gadu tikties atkal. Šķiršanās diena pienāca, dejojot un dziedot. Pirms atbraukšanas visi vēl pulcējās pie karoga, lai, to nolaižot un „Dievs, svētī Latviju!" dziedot, kongresu oficiāli pabeigtu.

Pateicību izteica latviešu mājas vadībai. Pateicība pienākas arī jauniešiem par priekšzīmīgo stāju un uzvešanos, tāpat par skaidro latviešu valodu. Kongresa laikā varēja vērot, ka mums ir jau jaunā maiņa politiskajā un sabiedriskajā laukā. Mums ir jaunieši ar asu prātu, kas prot skaidrā un pareizā latviešu valodā stundām debatēt un pierādīt savu uzskatu pareizību.

Sarunās ar kongresa dalībniekiem izpaudās atziņa, ka šādām sanāksmēm ir ne tikai sabiedriski, bet arī liela politiski audzinātāja nozīme. Bez tam tās veicina tikšanos ar citiem jauniešiem, domu izmaiņu un draudzību. Jauniešu pašu vēlēšanās ir, lai kongresu darba gaita būtu spraiga, lai referāti būtu labākās kvalitātes, laikmetīgi un lietpratēju pasniegti.

O. L.

Redakcijas piebilde: Katrai medaļai, kā zināms, ir divas puses. Tas pats sakāms par ELJAs kongresu. Augšējā rakstā sniegtas tā pozitīvās puses, bet netrūka arī mazāk patīkamu parādību, pie kuŗām pakavēsimies mūsu laikraksta nākošajā numurā.

Plkv. Plensneru Austrālijā . . .

(Pārnesums no 2. lpp.)

ņu sveica DV Sidnejas nodaļas valdes pr-dis Renbuss. Pulkvedis te izsekoja latviešu kaŗavīru gaitām, sākot ar strēlniekiem, atbrīvošanas cīņām un, galvenais, leģionāru cīņām. Viņš teica, ka latviešu kaŗavīra liktenis ar maziem izņēmumiem gandrīz visos laikos bijis vienāds — cīnīties svešā vadībā, svešā uniformā, bet tomēr par latviešu zemi un tautu. Latviešu leģiona galvenais mērķis bijis atvairīt komūnistu okupāciju. Kaŗavīri gāja cīņā, jo Māte Latvija sauca.

Pulkvedis pakavējās arī pie dažiem plašākai sabiedrībai nezināmiem gadījumiem, kad latvieši nav burtiski izpildījuši vācu pavēles, jo tās nesaskanējušas ar latviešu kaŗavīra stāju un sirdsapziņu. „Leģiona cīņas nebija tikai cīņas frontē," teica pulkvedis un norādīja uz tiešo un netiešo palīdzību, kādu leģionāri snieguši mūsu tautai, bet pēc kaŗa par to saņēma pazemojumus un denunciācijas. Viņš atzina, ka vācieši ar savu rīcību lika krieviem kļūt par cīnītājiem, kas arī latviešiem nāca par sliktu.

Referātu plkv. A. Plensners pabeidza ar ticības apliecinājumu, ka mūsos un mūsu jaunatnē vienmēr būs griba cīnīties par Latvijas brīvību, un ar jau minēto citātu par lielvalstu un, protams, reizē ar to arī padomju imperijas drupām.

Summējot visu redzēto, dzirdēto un rakstīto, jāatzīst, ka A. Plensners bija patiess vairākas reizes un vairākās vietās uzsverot, ka jaunu viņš nekā nevar pateikt. Šī atzīšanās jau bija sasniegusi Sidneju pirms pulkveža ierašanās, tādēļ nav daudz jābrīnās un sidnejiešiem jāpārmet, ka sarīkojumi bija vāji apmeklēti — literārajā vakarā 40, Korporāciju kopas sarīkojumā 45, virsnieku apvienības — 20, bet galvenajā referātā ap 150. Ja Adelaidē un Melburnā kopā bija ap 700 apmeklētāju, tad Sidnejas „devums" ir gaužām mazs. Ka DV samaksātoš ceļa izdevumus nedabūs atpakaļ, tas jau Sidnejā bija skaidrs, jo Brisbena ar savu nelielo latviešu skaitu iztrūkumu nevarēja segt. Bet tā kā ne viss ir pērkams par naudu un mēs zinām, ka dažreiz nauda ir tikai palīglīdzeklis, tad varam priecāties un pateikties, ka DV deva iespēju iepazīties ar krāsainu personīgu — plkv. A. Plensneru.

Ed. Šmugajs

MALDĪTIES IR CILVĒCIGI

(Pārnesums no 4. lpp.)

lē rādās 700 dalībniekiem sajūsmināts, izsaka cerību, ka nākošajā gadā karavānas apmērs būs vēl plašāks un pilsētas valde sniegs lielāku atbalstu un palīdzību, beigās burtiski sakot: „Undoubtedly, the greatest celebration in Canada's history!" Vai patiešām tā? Jeb vai tikai „diplomātisks" konstatējums? Karavānas priekšnieks Džons Fišers savukārt atzīst: „Es nezinu, vai torontiešu entuziasms izskaidrojams ar Expo 67, bet Toronto pilsēta ir mainījusies, un mainījusies pozitīvā ziņā!" Karavānas koordinātors un Toronto tautas mākslas padomes priekšsēdis Lens Kosars paziņo, ka 32 dažādos etniskos centrus apmeklējuši ap 100.000 „karavānistu", bet skaitot arī klausītājus un skatītājus parkos un laukumos, var runāt pat par 200.000. Un Kosars apsola, ka nākošajā gadā karavāna ilgs divas nedēļas.

Lai tad tā būtu! Tad visiem būs iespējams lielākā mierā un bez trakas joņošanas iepazīties ar centriem. Kas no katras tautības gaidāms, tam savus „pieturas punktus" deva šāgada karavāna. Varbūt tam pašam mērķim pakalpos arī šī dienasgrāmata, kas veltīta mūsu laikraksta lasītājiem.

Alvils Vītrups

Dažādu pilsētu studentu pārstāvji, gatavojoties latviešu studentu centrālās savienības kongresam 26. un 27. septembrī Toronto: no kreisās — Modris Zandbergs (Sv. Katrīnas), Ieva Greize (Filadelfija), Elmārs Jurēvics (Ņujorka), Jānis Māliņš (Detroita, agrāk Austrālija), Sarmīte Reichmane (Toronto), Valdis Vilks (Londona), Ruta Priedkalna (Čikaga, agrāk Austrālija), Austris Raņķis (Ņujorka), Tālis Forstmanis (Sarnija, agrāk Zviedrija), Pēteris Ziedinš (Ņujorka) un Aldis Brozovskis (Filadelfija). Kongresa bal-le notiks 26. septembrī Igauņu namā, bet darba sēde 27. septembrī Latviešu namā. Tuvāka informācija iegūstama, zvanot uz Čikagu (312-784-3242).

TOWN & COUNTRY
REAL ESTATE LTD.
V PALMA PĀRSTĀVIS
377 Glengarry Ave., Toronto 12, tel. 782-7246

NEMAKSAJIET VELTI IRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVIGO KREDITĒSANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPĒRCIET PAŠI SAVUS IPAŠUMUS!

Danforth – Broadview: Atsevišķa 8 istabu dubultkieģeļu māja, 2 vannas istabas, 2 virtuves, garāža. Cena $29.000, iemaksa $6000.

Danforth — Main: 2 stāvu 6 istabu māja, garāža. Cena $20.500, iemaksa $2.500.

Danforth — Victoria Park: Atsevišķa 6 istabu dubultkieģeļu māja, ūdens - eļļas apkure, garāža. Cena $28.500. Iemaksa $3.900.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRŪKSTOSO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 6 GADIEM UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVELĒ VISĀ PILSETĀ.

LŪDZU, KLAUSIETIES
Toronto Latviešu misijas radio raidījumu 14. GADA GĀJUMĀ
BRĪDIS AR DIEVU
katru svētdienu, no pl. 9 — 9.30
Niagaras **WHLD raidītājs (viļņi 1270)**
Informācija: tālr. Toronto 261—4218

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

Archibīskaps A. Lūsis, 5 Valleymede Rd., Toronto 3, Ont., tālr. 767-2310. Sv Jāņa draudze, tel. 921-3327, 200 Balmoral Avenue Toronto 7.

7. septembrī p.. 11 dienā kapu svētki latviešu kapu jaunākajā nodalījumā.

14. septembrī pl. 11 dienā dievkalpojums.

Dievkalpojumi notiek regulāri katru svētdienu plkst. 11 dienā draudzes baznīcā. Archibīskapa A. Lūša svētrunu virstemats rudens posmā — „Kristīgās reliģijas svētīgie paradoksi".

5. oktobrī pl. 11 dienā Pļaujas svētku dievkalpojums; pēc tā draudzes pēcpusdiena ar viesu pacienāšanu un archibīskapa A. Lūša referātu par baznīcu Latvijā; būs neliela izstāde ar fotouzņēmumiem us daļu no Latvijā izdotās antireliģiskās literātūras.

Svētdienas skola atsāks darbu 12. oktobrī pl. 11 dienā.

Jauniešu iesvētes mācība sāksies 19. oktobrī, mācībām notiekot pēc regulārā dievkalpojuma.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

7. septembrī pl. 11 dienā kapu svētki Jorkas kapsētas latviešu nodalījumā.

14. septembrī pl. 2 pēcpusdienā dievkalpojums un svētdienas skolas mācību iesākums Sv. Barnaba baznīcā.

28. septembrī pl. 2 pēcpusdienā Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu un svētdienas skolu Sv. Barnaba baznīcā. Tūlīt pēc dievkalpojuma (ap pl. 3) draudzes vakars baznīcas zālē.

BRAMPTONĀ

21. septembrī pl. 1.30 pēcpusdienā dievkalpojums Grace United baznīcā; māc A. Briedis.

MONTREALA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Avenue, Montreal 28 P. Q. Tel. HU 9-3224.

Montrealas latviešu ev.-lut. Trīsvienības draudze Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Avenue.

SARĪKOJUMU KALENDĀRS

TORONTO

6. septembrī — Bērzainē DV Toronto nodaļas šaušanas meistarsacīkstes un zaļumballe.

6. septembrī — pl. 7.00 Bickford Park High School auditorijā, 777 Bloor W. (Christie pazemis) Losandželosas Latviešu ceļojošais teātris Anša Tipāna vadībā izrādīs komēdiju „Bacilis vai nikis".

7. septembrī — pl. 2 p. p. Latviešu namā Burtnieki noturēs Jumja daudzinājumu.

26. septembrī — pl. 8 vak. DV namā DV Toronto nodaļas biedru vakars.

20. — 28. septembrim — Sv. Jāņa draudzes baznīcas telpās J. Popeļa gleznu izstāde.

20. septembrī — pl. 8 vak. Igauņu nama mazajā un vidējā zālē Rudens tracis — rīko „Nākotne 70"

26. septembrī — pl. 7.30 Latvijas Universitātes 50 g. jubilejas atceres akts un pēc tam balle — Igauņu namā.

27. septembrī — Latviešu nama 5 gadu jubilejas sarīkojums ar koncertu un balli.

4. un 5. oktobrī — Kokļu dienas— izstāde un programma Latviešu namā.

5. oktobrī — Bruno Skultes „Koklētājs un velns" Bickford parka skolas auditorijā.

18. oktobrī pl. 7 vakarā DV namā bijušā 3. Jelgavas kājn. pulka 50 gadu dibināšanas atceres sarīkojums.

25. un 26. oktobrī — Latviešu namā Kanadas latviešu teātra Toronto ansamblis izrādīs Māras Zaļaskalnes „Gandarījums" V. Pukata režijā.

1. nov. — pl. 7.30 DV namā DV Toronto nodaļas gadasvētki ar balli.

2. nov. — pl. 4 pp. DV namā karavīru daudzinājums.

No 16. novembŗa — 23. nov. Antona Zvidra gleznu un skulptūru izstāde DV namā.

HAMILTONA

4. un 5. oktobrī — pl. 6 pēcp. Kanadas Daugavas Vanagu dienas Šeratona viesnīcā. Junda. Koncerts. Tautas deju priekšnesumi. Balle.

5. oktobrī — pl. 12 Rakstnieku cēliens DV dienu ietvaros — Latviešu karavīru 50 gadu atceres zīmē.

SV. KATRĪNAS

13. septembrī — pl. 7.30 vak. Sv. Katrīnu latviešu mednieku un makšķernieku kluba balle — Imaculate Conception Centre zālē, 101 Garnet Str.

13. septembrī — pl. 9 rītā — Sv. Katrīnu latviešu mednieku un makšķernieku kluba ekstērnās šaušanas sacīkstes agrākajā vietā.

DĀVANU SAIŅI

uz Baltijas valstīm, Ukrainu un Padomju Savienību.

Mēs nosūtām pārtikas saiņus līdz 33 mārciņām.
Lūdzu pieprasiet mūsu katalogu.

Mēs arī pārsūtām jūsu pakotos saiņus līdz 17¾ mārc netto. Šie saināši ir pilnīgi apdrošināti.

Mūsu veikalā ir daudzas un dažādas mantas piemērotas sainīšiem.

Ārpus Toronto dzīvojošie klienti, sūtiet savus pasūtinājumus un sainīšus ar ekspresu vai pastu mums tālākai nosūtīšanai. Samaksu nokārtosiet vēlāk pēc mūsu paziņojuma saņemšanas. Lietuviešu uzņēmums.

BALTIC EXPORTING CO.
480 Roncesvalles Avenue, Toronto 3, Ont.
Tel. 531-3098

Ilggadējais Latviešu nacionālās apvienības Kanadā padomes loceklis un valdes priekšsēdis

Jānis Niedra

dzimis 1908. gada 21. decembrī Balvu pagastā, pēkšņi miris 1969. gada 31. augustā.

Mīļā piemiņā
LNAK PADOME UN VALDE

Pltn. ANTONS GRĀMATIŅŠ

I Latvijas Neatkarības rotas kaŗavīrs

dzimis 1891. g. 21. aprīlī Beļavas pag., miris 1969. g. 16. jūlijā Londonā.

Ja kādu brāli vest uz kapu klusu
Paticis nāves eņģelim,
Tad kapā novēlam tam saldu dusu.

Kalpaka bataljona kaŗavīri

O'KEEFE CENTRE
FRONT & YONGE EM. 3-6633

Canadian Opera

21. SEZONA -- no 12. sept. līdz 11. okt.

La Forza del Destino (itāliski)
12, 17., 22., 27. (pēcp. izrāde) septembrī, 9. un 11. oktobrī

Sikspārnis (angļu)
15., 19., 27., 30. sept.,
2., 8., 11. (pēcp. izr.) okt.

Elektra (vācu)
20., 24. sept., 3. okt.

Turandota (itāliski)
23., 26. sept., 4. un 6. okt.

Rigoleto (itaļu val.)
25., 29. sept., 1., 4. (pēcp. izr.), 7. un 10. okt.

Ar The Toronto Symphony
VAKAROS pl. 8.15 — SESTD. PĒCP. 2 pēcp.
Pirmd. līdz ceturtd. — $7.50, $6.00, $4.50, $3.50
Piektd. un sestd. vakaros — $8.00, $6.50, $5.00, $4.00
Sestd. pēcpusd. — $6.50, $5.00, $4.00, $3.00.

IMANTA PARCEL SERVICE
Mosekaeret 6, 2880 Bagsvaerd,
Copenhagen — Danmark

Paziņojums

Pēc vasaras pārtraukuma esam atkal atjaunojuši dāvanu saiņu nosūtīšanu.

Nosūtām Jūsu piederīgajiem pārtikas, tekstiliju u. c. ražojumu saiņus, ar iepriekš samaksātu muitu un apdrošinājumu, uz zemēm, kur tas iespējams, tā ka saņēmējam nav jāmaksā nekas.

Tuvākā laikā izsūtīsim mūsu klientiem jaunos cenrāžus. Tautiešiem, kuŗu adreses nebūtu mūsu rīcībā, bet kuŗi vēlētos mūsu pakalpojumus izmantot, lūdzam cenrāžus pieprasīt augšējā adresē. Centīsimies Jums pakalpot pēc vislabākās sirdsapziņas un par iespējami zemākām cenām.

Piemēram:

3 gab. dāmu vai kungu italiešu nailona lietusmēteļi un 60 gab. amerikāņu cigaretes ar gaisa pastu $41.50

Caur mums varat nosūtīt arī krievu ražotos „Moskvič" automobilus, motociklus, kā arī pārsūtīt naudu un US dolaru certifikātus.

IMANTAS sainīšu nodaļa

Kanadas DAUGAVAS VANAGU nams
125 Broadview Ave., Toronto 250. tel. 465-5225
Piedāvā banketzāli sarīkojumiem, iesvētībām, kristībām, dzimšanas dienu jubilejām par jaunām cenām.
Pieprasiet telefoniski 465-5225

„Jautrais Ods"
DAUGAVAS VANAGU KLUBS
JŪS GAIDA CIEMOS
Atvērts no pirmdienas līdz ceturtdienai no plkst. 4 — 12 nakti. Piektdienās un sestdienās atvērts no plkst. 12 dienā.
Uz redzēšanos JAUTRAJA ODĀ!

No mums šķīries mans mīļotais vīrs un mūsu tēvs

Valdemārs Liepiņš

dzimis 1919. gada 15. februārī Latvijā, miris 1969. gada 21. augustā Toronto.

Gan mīlestībā klusi
Par tevi asras birst,
Ko sirds ir zaudējusi —
To tā vairs neaizmirst.

Dziļās skumjās
SIEVA un BĒRNI

No mums šķīries mūsu mīļais

Valdemārs Liepiņš

dzimis 1919. gada 15. februārī Latvijā, miris 1969. gada 21. augustā Toronto.

Mierā tavas čaklās rokas,
klusē tava mīļā sirds.

Dziļās sērās
māte, māsa ar ģimeni Toronto un brālis ar ģimeni Latvijā

Mūsu mīļais

Osvalds Brenķis

aizgājis Dieva mierā 1969. gada 26. augustā Toronto.

Dziļās sērās
SIEVA, MEITA, BRĀLIS un SIEVASMĀTE

Mīlestība nekad nebeidzas . . .

Osvalds Brenķis

dzimis 1906. gada 3. oktobrī,
miris 1969. gada 26. augustā, Toronto.

Sv. Jāņa ev.-lut. latviešu draudzes Toronto
PALĪDZĪBAS FONDS

Bathurst — St. Clair rajonā
IZĪRĒJAMAS
MĒBELĒTAS ISTABAS.
Laba satiksme un iepirkšanās vieta.
Zvanīt 651-7465

Atstājiet savas krāsainās un melnbaltās filmas attīstīšanai un kopēšanai DV Grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 174, Ont.

AUSTRA ŠMITS
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792

PIEDĀVĀJAM AUGSTĀKĀS KVALITĀTES AUTOMAŠĪNAS
CHEVROLET CHEVELLE
CAMARO
OLDSMOBILE CHEVY II
1969. GADA JAUNIE MODEĻI
ROBERTSON MOTORS
1515 DANFORTH AVE., TORONTO
Sazinieties ar mūsu firmas latviešu pārstāvi
Hans PLAUDE
Tel. HO 6-1131

Mūsu organizācijas biedrs

Osvalds Brenķis

dzimis 1906. gada 3. oktobrī,
miris 1969. gada 26. augustā Toronto.

Daugavas Vanagu Kanadā bēru fonds

No mums šķīries mūsu nodaļas biedrs

Osvalds Brenķis

dzimis 1906. gada 3. oktobrī, miris 1969. gada 26. augustā Toronto.

Sēro
Daugavas Vanagu Toronto salme

Pēkšņi aizsaukts mūžībā mans mīļais vīrs, mūsu tētis un vectētiņš

Jūlijs Šķērstiņš

Dzimis 1907. gada 24. jūlijā Rīgā,
miris 1969. gada 14. augustā, Inuvikā, N.W.T.
Apglabāts 19. augustā Lundys Lane kapos Niagarā, Kanadā.

Dziļās sērās
sieva, dēls, meita, znots, vedekla un mazbērni; svainis ar ģimeni Edmontonā, radi Vācijā un draugi Austrālijā.

Mierā tavas čaklās rokas,
Klusē tava labā sirds . . . .

Mūsu draugs

Gvido Mičulis

mūžīgā mierā aizsaukts 1969. gada 24. augustā Londonā.

Sēro
10. Ventspils skautu vienība un 32. Abavas gaidu vienība Londonā, Ontario, Kanadā.

Valdemārs Liepiņš

dzimis 1919. gada 15. februārī,
miris 1969. gada 21. augustā
Richmond Hill, Ont.

Sv. Jāņa ev.-lut. latviešu draudzes Toronto PALĪDZĪBAS FONDS

St. Catharines Latviešu mednieku- makšķernieku klubs
rīko

BALLI

š. g. 13. septembrī, pl. 7.30 vakarā Immaculate Conception Centre — — 101 Garnet ielā.

DEJA. ATSPIRDZINĀJUMI. Spēlēs Kičeneras vācu deju kapella.

Piezīme: plkst. 9 rītā Eksternās šaušanas sacīkstes parastajā vietā.

Balles telpas sasniedzamas, braucot pa Queen Elizabeth ceļu līdz Niagaras ielai, tad nogriezties un braukt uz ziemeļiem (Ontario ezera pusi). Otrā iela pa labi ir Garnet iela.

Kluba valde

Turner & Porter
APBEDĪŠANAS BIROJS
Roncesvalles Chapel
430 Roncesvalles Ave.
LE 3-7 954
Yorke Chapel
2357 Bloor St. W.
Parkošana abās bēru mājās.

Vai esat nokārtojuši abonementu?

Arnoldu Achmani
(Saletto)
meklē māsa
Lūcija Niedra
2724 Graham St.,
Victoria, B. C.,
Canada.

VALD. BEBRIS
759 — 0266

Cik maksā labs padoms?

Īstā brīdī — nesamaksājams un citās reizēs tas pasarga no „dārgas maksāšanas" nezinas vai viegliprātīgas taupības dēļ. Lietpratīgs padoms, vairāk nekā 18 gadu pieredzes asināts, bezmaksas nāk līdzi un vienmēr pavada katru apdrošināšanas darījumu, ko Jūsu labā nokārtojis

Baltic PLASTERING

Izdaru visus nepieciešamos māju remontus iekšpusē un ārpusē.
Garantēts darbs. Mērenas cenas. Metro licence E 761.
Zvanit katrā laikā Toronto 769-8280.

FRANK VASS BA
ADVOKĀTS-NOTĀRS
283 College ielā, Toronto.
(pie Spadina Ave.)
TEL. WA 2-6112, 2-6111

VISLABĀKĀS GAĻAS PRECES UN DELIKATESES

iegādāsities Ziemeļamerikas vismodernākajos un kvalitatīvi izcilākajos Eiropas stila gaļas un delikatešu veikalos,

KUR VALDA KVALITĀTE

tip-top MEATS
delicatessen

1727 Bloor St. West (High Park) tālr. RO 6-4982
YORKDALE SHOPPING CENTRE —7838866

IGAUŅU OPTIĶIS
J. RATAS
169 Danforth Ave. HO 5-6251

ACU PĀRBAUDE. ACEŅU PAGATAVOŠANA PĒC ĀRSTU RECEPTES. ZEISS STIKLI.
Speciāla atlaide sūtījumiem uz dzimteni.

Jauni, uzlaboti -- labāki nekā nauda --
DĀVANU CERTIFIKĀTI uz Latviju
JAUNS PAZEMINĀJUMS CENĀS
PIEPRASIET MŪSU JAUNO CENRĀDI
Speciāli uz Latviju

Zemāk minētie priekšmeti ir visvairāk pieprasītie Padomju savienībā, un tie ir ļoti vērtīgi jūsu piederīgajiem. Šais cenās ieskaitīts viss, jūsu piederīgajiem nekas nav jāpiemaksā.

10 vilnas lakati ..... US$50.00
bez bārkstīm, ar lielām un mazām puķēm austrumnieciskā izstrādājumā. Dažādās krāsās.
10 vilnas lakati ..... US$64.00
Ar bārkstīm un ļoti skaistu puķainu rakstu austrumnieciskā izstrādājumā. Dažādās krāsās.
ITALIEŠU NAILONA LIETUSMĒTEĻI
Kungiem un dāmām—ūdensdroši, visos lielumos, tumši zili, tumši zaļi un tumši brūni.
1 lietusmētelis ..... US $25.40
2. lietusmēteļi $38.30
3 lietusmēteļi $53.20
Persiešu aitādas imitācijas kažoks US $75.00
Labākā dāvana visam mūžam, melnā un brūnā krāsā.
Italiešu plīša sienas tepiķis ..... US $38.00
125 x 190 cm, skaists, ar briežu, gulbju, pāvu vai vilku attēliem kā arī austrumnieciskā rakstā.

DAUDZI SPECIĀLI PIEDĀVĀJUMI
PASŪTINIET TAGAD TIKAI CAUR
INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd. Street
NEW YORK, N. Y. 10010
Pieprasiet mūsu jauno cenrādi.

Intertrade Express Corp. mums ziņo, ka dāvanu certifikātu sistēma tagad ļoti uzlabota un piederīgie Padomju savienībā var iegādāties visu par daudz zemāku cenu nekā agrāk caur Vneshposyltorg speciāliem veikaliem, kas drastiski pazeminājuši cenas visiem ražojumiem.

Vairāki tūkstoši jau pasūtinājuši šos dāvanu certifikātus un ir ļoti apmierināti, tāpēc izmantojiet šo izdevību un pasūtiniet tos arī saviem piederīgajiem.

Intertrade Express Corp. piedāvā speciālus saiņus, kas ir ļoti iecienīti Padomju savienībā. Par tiem jūsu piederīgie iegūs visvairāk.

Tuvākai informācijai rakstiet Intertrade Express Corp. — 125 East 23rd. Street, Suite 202, New York, N. Y. 10010 U.S.A. Tālr. 982-1530

Latviešu nams
Toronto rīko
27. septembrī
5 gadu atceres vakaru
Apmeklēt lūdz nama valde

KAS? KUR? KO? TORONTO

OLD COUNTRY DELICATESSEN
2800 Dundas St. West, pie Keele, tālr. 769-8349
Emilija un Georgs DUMPE

Šāgada
MEDUS
no
Ērgļu ligzdas
DRAVĀM
dabūjams šūnās,
burkās un spaiņos.
Tālr. 534-0563—Toronto
30 Dewson Street
DV Grāmatnīcā
Broadview Delicatessen
Ad. Kristapsons & Co.
Pavasara Delicatessen

NOTĀRS
OSKARS PERRO
pieņem klientus katrā laikā
iepriekš pieteicoties pa tālr.
LE 5-5555, Toronto

A. EGLĪTIS — TV RENTAL
17" — $ 8.- mēnesī
21" — $ 9.- mēnesī
23" — $10.- mēnesī
161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE7 -1401

UNO MANKIN REALTOR
KONST. KĀRKLIŅŠ
392 Danforth Ave., Toronto 6
Birojā HO 1-1114, mājās 691-3873

ALFRED
STIKUTS
REALTOR
A. STIKUTS, FRI.
Diplomēts Kanadas Realtoru Institūta biedrs
2889 Dufferin St., Toronto, 789-2611
1363 Wilson Ave., Downsview, 248-6101
1851 Lawrence Ave. E. Scarboro, 752-1770

Vilis LAZDIŅA kungs,
kurš dienēja Abrenes robežapsardzībā, tagad it kā dzīvojot Kanadā, lūgts uzdot savu adresi
MEGAI no Rīgas
kura tagad dzīvo Amerikā.
Of. šī laikr. kantorī — 401.

L. LUNSKY
OPTIĶIS
Atvērts no pl. 9.30 — 6 vak.
Ar iepriekšēju pieteikšanos
470 College St., Toronto.
Tālr. WA 1-3924

LATVISKAS ROTAS
DIMANTI — PULKSTEŅI
Zeltkales
Aldonas ĶIVLENIEKS
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ 964½ Bloor St. W. Toronto 4
Ont., tālr. 533-2837.

BROADVIEW DELIKATEŠU veikals
105 DANFORTH AVE. (pie Broadview)
Tel.: HO 5-9905. AUSMA MIĶELSONS.

Ādolfa Kristapsona gaļas un desu veikals - darbnīca
1095 QUEEN ST. E. 466-5152

PAVASARA LE 1-7353
delikatešu veikals un konditoreja
361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks ST. ČUKULS

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

Tālr. 534-1403, Toronto

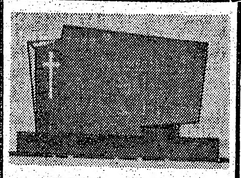
PIEMINEKĻI
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIALS LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7
(starp Eglinton un Davisville)
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu metu

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD.
TELEPHONE 924-1408 • 467 SHERBOURNE STREET, TORONTO 5 ONTARIO
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU
IZKĀRTOŠANA

KRĀSU UN MELNBALTAS FILMAS
■ attīstīšana ■ palielinājumi ■ duplikāti ■
■ citi darbi ■ izcilus kvalitāte ■ atlaide ■
BENJAMIŅA FILMU LABORATORIJA
247 Richmond St. E., Toronto 2, Ont.
Tel. 363—6496

KAKTIŅŠ
Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katrā laikā.
LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

Pēkšņi aizsaukts mūžībā mūsu visumīļais

Jānis Niedra

dzimis 1908. gada 21. decembrī Balvos,
miris 1969. gada 31. augustā Sidraba bērzu licī, Ontario, Kanadā

Ar lēnu viļņu guldzieniem
Slīd klusums dziļš pār mani.
Kāds noliecas par mani,
Un debess plašums aizveras
Pār jūras dziļo kapu.
(Ingrida Vīksna)

Skumjās

SIEVA, MEITA, ZNOTS un SVAINE

Bistas no „otras Vietnamas" Taizemē

ASV prezidenta Niksona nesenajā Āzijas apmeklējumā Taizeme bija viena no valstīm, kas izrādīja vissiltākās simpatijas viesim, jo tai garantēta aizsardzība ar tiešu ASV bruņoto klātieni. Tāpat kā Dienvidvietnamai, arī Taizemei šī amerikāņu aizsardzība ir ļoti svarīga, jo komūnistu partizānu darbība zemē pastiprinājusies un valsts neatkarība arvien vairāk apdraudēta.

Rietumu prese šai Taizemes stāvokļa izpratnei pēc Niksona apmeklējuma veltīja atzinīgus vārdus, jo tā apzinās briesmas, kuras apdraud Āzijas valstis, ja tajās izplatās komūnisms un sagatavo ceļu intervencijai no ārpuses. Tāpēc visai negaidīts bija ārlietu ministra Tonata Komana paziņojums Bangkokā, ka Taizeme vēlas sarunas par 48.000 stacionēto amerikāņu karavīru izvākšanu.

Ārlietu ministrs paskaidroja, ka Taizeme nevēlas ASV armijas vienību iejaukšanos operācijās pret komūnistu partizāniem, kuri gatavo apvērsumu valstī, jo tādā gadījumā rastos Dienvidvietnamai līdzīgs stāvoklis. Komans atsaucās uz tādiem amerikāņu politiķiem, kā senatoru Fulbraitu un citiem, kuri netic, ka ASV karaspēku Taizemē neiesaistītu komūnistu apkarošanā jebkādā Dienvidvietnamai līdzīgā situācijā. Taizeme tādēļ izšķīrusies, ka labākais veids, kā nodrošināt valstī „mieru", ir — amerikāņu izvākšanās...

Kaut sarunas par amerikāņu pakāpenisku izvākšanos Bangkokā vēl nebija sākušās, ārlietu ministrs Komans jau grozījis savus iepriekšējos izteicienus un paskaidrojis, ka viņa valdība atļaus ASV turēt Taizemē „tik daudz karaspēka, cik nepieciešams amerikāņu un viņu sabiedroto cīņu atbalstam Dienvidvietnamā". Amerikāņiem no Taizemes atvelkami tikpat lieli spēki, kādus Dienvidvietnamā aizstāj pašu dienvidvietnamiešu karaspēks.

Komans atkārtoja, ka ASV gaisa spēki Taizemē atrodas tikai tādēļ, lai ar uzlidojumiem atbalstītu cīņas Vietnamā, bet ne, lai izcīnītu džungļu karu Taizemē pret vietējiem komūnistiem. Ministrs izteica cerību, ka atvilkšanās lēmums mazinās arī bažas, kuras pieaug pašās ASV, ka amerikāņus varētu iejaukt „otrā Vietnamā" Taizemē.

SĪKĀS ZIŅAS

● Pad. savienība izveidojusi savu floti Vidusjūrā jau 65 kaujas kuģu stiprumā. Nule tur iebrauca arī ar raķetēm apbruņotais bazes kuģis „Moskva" trīs citu karakuģu pavadībā.

● ASV aizsardzības ministrs Lērds Vašingtonā paziņojis, ka vēl šogad samazinās valsts militāros izdevumus par 3 bilj. dolaru.

● Ar ministru prezidentes Indiras Gandijas atbalstu vēlēšanās uzvarēja un par Indijas valsts prezidentu kļuvis neatkarīgo partijas kandidāts 75 gadus vecais Venkata Giri. Paredzams, ka Indija reizē ar to jūtami nosvērsies pa kreisi. Valdošās kongresa partijas labais spārns nespēj samierināties ar sava kandidāta Redi zaudējumu, vainojot šajā neveiksmē partijas kreisā spārna ministru prezidenti, kura atklāti iestājusies par Giri, aicinot viņu atkāpties no amata.

● Koka tiltiņu, no kura Čapakvidikas salā nogāzās ASV senātora Edvarda Kenedija automašīna, noslīkstot Mērijai Kopečnajai, apmeklē simtiem tūristu. Daudzi no 12 pēdu platās „laipas", kurai kā zināms, nav margu, kā suvenīru paņem līdz koka daļu atlūzumus.

Maskavas laikraksti atgriezušies pie šī negadījuma un apsūdz labā spārna politiskos oponentus par „vajāšanas kampaņas" sākšanu pret senātoru Kenediju. Zīmīgi komentāri parādījušies Maskavas komjaunatnes laikrakstā „Komsomoļskaja Pravda", kas sniedzis lasītājiem Kenedija paša versiju par negadījumu un piebildis: „Jau no paša senātora stāsta par notikumu jūtama naidīga vajāšanas kampaņa, kura pret viņu uzsākta ASV." Laikraksts norāda, ka Kenedijam bijušas lielas izredzes iegūt radikālās jaunatnes balsis 1972. gada ASV prezidenta vēlēšanās.

Piezīmējams, ka Mērija atrasta uz auto aizmugures sēdekļa, lai gan mašīnai nogrimstot bijusi līdzās Kenedijam. Tas norāda, ka ka nogrimušajā mašīnā pie jumta vēl bijusi kāds gaisa „burbulis" un izsaukta palīdzība no tuvējām vasarnīcām, varbūt, varēja Mērijas dzīvību izglābt.

● Spānijas parlaments nobalsojis par monarchijas atjaunošanu, apstiprinot par nākošo karali Huanu Karlosu, kuru par savu pēcteci izraudzījis pašreiz 76 gadus vecais diktātors Franko. Parlaments par monarchijas atjaunošanu nobalsojis ar 419 balsīm, 9 atturoties, bet pretim balsojot 19 deputātiem. 1947. gada likums pilnvaro Franko izraudzīt sev pēcteci, un diktātors bija ieskatos, ka pienācis laiks to darīt, jo pagājuši vairāk nekā 30 gadi kopš viņš asiņainā pilsoņu karā 5 gadus pēc monarchijas sabrukuma sakāva spāņu kreisos republikāņus. Pēdējais Spānijas karalis Alfonso XIII bija aizbēdzis no savas valsts, kuru izsludināja par republiku.

● Nepieciešamību sekot laika prasībām atzinis Pols Stjuarts, kas Noksvillē, Tenesijas pavalstī, ASV, līdz šim uzturēja savu zābaku tīrītāja „uzņēmumu". Tā kā viņa ienākumi sakarā ar to, ka vairums apkārtnes studentu staigā basām kājām vai sandalēs, spēji samazinājās, uzņēmējs pielaikojās laika garam un pie sava „uzņēmuma" izlika plakātu: „Kāju mazgāšana un kāju nagu pulēšana 1,50 dol."

Meklē grēkāzi Čechoslovakijas okupācijā

Čechoslovakijas okupācijas viena gada „jubileja" par jaunu kritiskā stāvoklī novedusi liberālā komūnisma iedzīvinātāju un reformistu Aleksandru Dubčeku. Naids, kas okupācijas gadadienā izpaudās pretpadomju demonstrācijās Prāgā un biežā Dubčeka vārda piesaukšana demonstrantu rindās, licis pār bijušā Čechoslovakijas ideologis kā vadītāja galvu savilkties jauniem draudu mākoņiem. Novērotāji pielaiž iespējamību, ka biežā Dubčeka pieminēšana daļēji varētu būt arī pašu maskaviešu provokācija, lai izstumtu šo spītīgo reformistu no pēdējiem amatiem, kuri „normālizēšanas" ietvaros viņam pagaidām vēl atstāti.

Dubčeks vēl vienmēr ir 11 locekļu lielajā partijas prezidijā, ieņem sēdekli centrālkomitejā un kā priekšsēdis vada jaunizveidoto „parlamentu". Tas, protams, ir pagaidu stāvoklis, bet tā izbeigšanai vajadzīgs iegansts, lai Dubčeku, kura ietekme tautā joprojām ļoti liela, beidzot pilnīgi izolētu no Čechoslovakijas politiskās dzīves.

Okupācijas gadadienas priekšvakarā Prāgā ieradās padomju militārais personāls un attiecīgie „eksperti", lai vadītu nemieru apspiešanu. Galvenā slodze šīs akcijas īstenošanā tomēr bija atstāta pašas Čechoslovakijas karaspēkam, kuram pēc Maskavas „ekspertu" norādījumiem vajadzēja okupēt pašam savu galvaspilsētu, īstajiem okupācijas spēkiem turoties aizmugurē. Pēc kauna dienas armijas tanki atvilkās uz Prāgas ārpilsētu, ik brīdi tomēr būdami gatavi atgriezties, ja stāvoklis galvaspilsētā kļūtu draudīgs.

Politiskajā blakusspēlē aizvadītajā nedēļā Maskavas kalpiņi bija gatavi pārņemt varu, ja Husaka valdība sāktu grīļoties. Nedēļas notikumu ietekmē partijas centrālkomitejas plenārsēde tagad paredzēta agrāk nekā bija iepriekš noteikta, lai izlemtu Husaka vadonību. Paredzams, ka Husakam būs jādod vairākas koncesijas Maskavas līnijas ekstrēmistiem. Tas nozīmētu jaunus ierobežojumus personīgajā brīvībā, piemēram, ierobežojot brīvu ceļošanu uz ārzemēm, „tīrīšanās" arodbiedrībās, cenzūras pastiprināšanu arī tēlotājmākslā un rakstniecībā, stingrākas izmeklēšanas un politiskus arestus.

Dubčekam pieraksta arī citus „grēkus", darot viņu atbildīgu par to, ka Čechoslovakijas okupācija vispār notikusi, lai to attaisnotu rietumvalstu komūnistu priekšā. Neviens cits, kā tieši Dubčeks esot bijis tas, kas ar savu „viltīgo vilcināšanos" pirms gada kavējis saprasties ar Maskavu, kura bijusi tik ļoti „norūpējusies" par Čechoslovakijas likteni... Jūsmīgie suminājumi Dubčekam kauna dienas demonstrācijās tagad devuši reakcionārajiem Maskavas līnijas atbalstītājiem jaunu municiju viņa politiskās sejas pilnīgai izdzēšanai. Novērotāji Prāgā paredz, ka pirms aiziešanas no politiskās skatuves Dubčekam stāv priekšā pašā „grēku nožēlošana" un „atzīšanās" vainā, ka padomju spēki joprojām atrodas Čechoslovakijā.

Nule oficiāli paziņota kauna dienas bilance. Tajā minēti tikai četri nogalināti, bet nav noslēpti 277 ievainotie un 1893 apcietinātie, no kuriem 1797 vēl atrodas nopratināšanā. Šie skaitļi attiecināti tikai uz Čechiju, bet nav minēti dati par Slovakiju. Pēc neoficiāliem datiem, slimnīcās ievietoto cietušo skaitu lēš daudz augstāku, tāpat nogalināto. Kādā Prāgas centra slimnīcā vien ievietoti 60 civīlisti, kurus piekāvusi „strādnieku policija". Citās slimnīcās ievietots lielāks skaits sašauto, tāpat ar nūjām ievainoto civīlistu. Slimnīcu administrācijām aizliegts sniegt žurnālistiem jebkādas ziņas par cietušajiem. Kāds armijas politruks žēlojies laikrakstā „Rude Pravo", ka slimnīcas medicīniskais personāls vairāk aprūpējot „huligānus", kuri „mazliet" cietuši asaru gāzē, nekā nemieros ievainotos kārtības sargus. Kādu slimnīcā ievietotu kapteini, kurš cietis demonstrāciju apspiešanā, personāls nosaucis par „gestapo vīru". Valdības kontrolētais laikraksts „Prace" savukārt sūdzējies, ka Prāgas Vrsovices slimnīca atteikusies sniegt palīdzību policijas ierēdņiem, kuri lūguši ambulātorisku palīdzību, bet restorāni viņiem nav izsnieguši ēdienu.

Jauni nāves sodi Irakā

Irakas radio ziņo no Bagdadas, ka 25. augusta rītā izpildīts nāves sods 15 notiesātiem Izraēlas spiegiem. Viens policijas ierēdnis un 5 karavīri nošauti ārpus Bagdadas, bet pārējie 9 pakārti Irakas galvaspilsētas centrālcietumā. Nāves sodus piespriedusi Irakas kara tiesa. Notiesāto vidū bijuši 2 kristīgie un 2 žīdi, bet pārējie 11 — moslemi.

Šī ir piektā reize, kad Irakā šogad izpildīti masu nāves sodi spiegiem, kurus Izraēla vēl pēdējā brīdī lūgusi apžēlot, izsūtot aicinājumus vairākām valdībām glābt starp 15 notiesātajiem esošos 2 žīdus. Irakā šogad nošauti vai pakārti vairāk nekā 50 notiesāto, kurus apsūdzēja spiegošanā Izraēlas labā. 27. janvārī nāves sodu izpildīja 14 irakiešiem, to vidū 9 žīdiem, kuru līķus pakāra „apskatei" publiskajos laukumos Bagdadā un Basrā.

Vēl pēc jaunās nāves sodu virknes izpildīšanas Izraēlas ārlietu ministrs Ebans nosūtīja uz ārzemēm ziņojumus, lūdzot iejaukšanos Irakas masu eksekūcijās. Apvienoto nāciju galvenajā mītnē Ņujorkas Izraēlas sūtnis Tekoa savukārt lūdza ģenerālsekretāru Utantu stāties sakaros ar Irakas valdību.

Grūti iegūstamas ziņas

Kādos apstākļos rietumvalstu žurnālistiem jāstrādā Maskavā, liecina negadījums ar kādu padomju satiksmes lidmašīnu, kura atceļā no kādas Melnās jūras peldvietas cietusi avariju, nolaižoties lidlaukā 15 jūdžu attālumā no Maskavas, kur sadegusi. Pēc žurnālistiem pieejamām neoficiālām ziņām, lidmašīnā bijis 112 pasažieru, no kuriem daudzi ievainoti un nogalināti. 30 ātrās palīdzības un ugunsdzēsēju automašīnas steigušās uz nelaimes vietu. Kad pēc stundas lidlaukā ieradušies rietumvalstu reportieri un fotografi, viss licies „kā ar slotu noslaucīts"—ne mazāko pazīmju, ka še norisinājusies smaga katastrofa. Vienīgi kāds bagāžas nesējs, bažīgi apkārt lūkodamies, ieminējies, ka lidmašīna nolaižoties uzliesmojusi un bijuši arī cietušie.

Notikums atsauc atmiņā ne visai seno un pa gaŗiem apkārtceļiem Rietumos iegūto informāciju par kādas padomju satiksmes lidmašīnas katastrofu starp Rīgu un Liepāju. Maskava gaisa satiksmes negadījumus īsumā paziņo tikai gadījumos, ja tajos cietis kāds ārzemnieks, kura iztrūkšanu nekā citādi nav iespējams izskaidrot.

SENĀTORA KENEDIJA PASKAIDROJUMU UZRAKSTĪJIS DRAUGS

Senātora Edvarda Kenedija draugs un padomdevējs Teodors Sorensens izteicies, ka pēc notikušā negadījuma, kurā noslīkusi Roberta Kenedija bijušā sekretāre Merija Kopečnija, senātoram nav izredžu kļūt par ASV prezidentu 1972. gada vēlēšanās. Sorensens tomēr pielaiž varbūtību, ka pēdējais vēl dzīvais no 4 brāļiem Kenedijiem varētu kļūt prezidents vēlākajos gados.

Sorensens arī izteicies, ka notikušais negadījums un viņa paša loma, palīdzot senātoram Kenedijam uzrakstīt vēlāk bieži kritizēto paskaidrojumu televīzijā, varētu mazināt viņa paša izredzes kļūt par senātoru. „Bet es tomēr palikšu Kenedija draugs un vēlos viņa karogu turēt augstu," uzsvēra Sorensens.

Pēc „Prāgas pavasara" gaidāms bargs „rudens"

Ziņas, kuras sasniegušas Vīni, liecina, ka Čechoslovakijas komūnistu partijā pieaug spiediens pret Prāgas pērnā gada „politiskā pavasara" iedzīvinātāju Aleksandru Dubčeku un citiem reformātoriem, prasot viņu arestēšanu. Maskavas „cietās līnijas" partijas vadītāji vaino viņus „sabotāžā augstajos valdības posteņos", pielīdzinot viņu rīcību „nodevībai".

Pret Dubčeku un viņa domu biedriem augstākajā partijas un valsts vadībā jau agrāk bija vērstas līdzīgas akcijas, bet tās vienmēr apturēja valsts prezidenta Svobodas personīga iejaukšanās. Svoboda bija arī tas, kas izglāba Dubčeku no nāves tūlīt pēc Čechoslovakijas okupācijas pagājušajā gadā.

„Tik ilgi, kamēr es būšu valsts prezidents, nenotiks politiskas tiesāšanas," uzsvēra Svoboda komūnistu partijas prezidija sanāksmē padomju okupācijas gadadienas „atcerē". Valsts prezidents to paziņoja tieši tai brīdī, kad pretpadomju demonstranti soļoja garām partijas galvenajai mītnei Prāgā.

Jau agrāk parādījās ziņas, ka Dubčeks un citi reformātori, kuri vēl atstāti amatos, tos zaudēs, kad septembrī notiks partijas centrālkomitejas sēde. Agrākais parlamenta priekšsēdis Smrkovskis apsūdzēts, ka viņš šāgada martā palīdzējis organizēt pretpadomju demonstrācijas. Līdzīgas apsūdzības vērstas arī pret citiem „Prāgas pavasara" bijušajiem līderiem.

Čechoslovakijas okupācijas viena gada „jubilejā" toties izcēlies Dubčeka aizstājējs — pašreizējais komūnistu partijas vadītājs Gustavs Husaks, kurš maskaviešiem paziņojis, ka „visi antisociālistiskie un kontrrevolūcionārie spēki Čechoslovakijā sakauti". Par to viņš izpelnījies skaļu Kremļa uzslavu. Atzīmējot slovaku sacelšanos pirms 25 gadiem pret vācu okupāciju, Maskavas laikraksts „Pravda" paziņojis Husaka apbalvošanu ar augstāko Pad. savienības goda zīmi — Ļeņina ordeni sakarā ar viņa lomu slovaku partizānu kustībā.

Okupācijas „jubilejas" traucējumus Husaks atzina par „ārzemju „imperiālistisko spēku un iekšējas reakcionārās sabiedrības mēģinājumu traucēt Čechoslovakijas normālizēšanas un nostiprināšanās procesu". Husakam piešķirtas arī dažas vietējās medaļas. Prezidents Svoboda bija spiests pie viņa krūtīm piespraust „Čechoslovakijas varoņa" goda zīmi.

Likteņa ironija: vācu nacistu okupācijas laikā čechiem un slovakiem nebija ne jausmas, ka pēc 25 gadiem tiem būs jācīnās pret krievu komūnistu okupāciju.

Jauni sarežģījumi

Izraēlas izplētņu lēcēji un visi drošības spēki 23. augustā bija trauksmes stāvoklī, kad arabu vadoņi Jeruzalemē izsludināja ģenerālstreiku, lai izteiktu sašutumu un protestu par El Aksas mošejas nodedzināšanu. Uguns pielikšanā apvainots 28 gadus vecais Austrālijas aitu cirpējs Maikls Viljams no Sidnejas, kurš ieradās Izraēlā pirms 4 mēnešiem un uzturējies kādā kolektīvā farmā, kur iemācījies arabu un ebreju valodu. Ja vaina pierādīsies, viņam draud 20 gadu cietumsods. Mošejas nodedzināšana izsaukusi lielu sašutumu ne vien Jeruzalemē, bet visā arabu pasaulē. Jeruzalemē notikušas arabu demonstrantu sadursmes ar Izraēlas karavīriem. Arabu līgas padome sasaukusi Kairo ārkārtas sanāksmi, lai lemtu, kā reaģēt uz mošejas nodedzināšanu. Līgas delegāti prasa visu arabu valstu galotņu konferenci.

Kīzingers prasa Eiropas savienību

Rietumvācijas kanclers Kīzingers televīzijas raidījumā aicinājis Eiropas koptirgus valstis uz galotņu konferenci, lai panāktu eiropiešiem lielāku vārdu pasaules politikā. Viņš norādīja, ka Eiropai 1970. gadā vajadzētu censties radīt politisku savienību un pašai savu aizsardzības sistēmu.

Kanclers brīdināja, ka blakus Pad. savienībai sarkanā Ķīna kļuvusi par otru lielāko atomvaru pret ASV un to sabiedrotajiem. Kopš 1945. gada, kad beidzās otrs pasaules karš, pasaulē notikušas milzīgas pārmaiņas, kurām Eiropa vēl nav sagatavota, lai būtu pietiekami nodrošināta. Nevar gaidīt, lai 200 milj. amerikāņu vienmēr aizstāvētu 300 milj. eiropiešu,— uzsvēra Kīzingers savā runā pēc kristīgo demokratu partijas vadošo politiķu konferences un vienu dienu pēc Čechoslovakijas okupācijas gadadienas „atceres".

Rietumvācijas plāns savā ziņā pārspēj Parīzes ierosinājumus un satur nepārprotamu aicinājumu stāties pie „Eiropas savienoto valstu" izveidošanas. Politiskie novērotāji Bonnā tomēr šaubās, vai Francija vēlēsies radikāli paplašināt Eiropas koptirgus valstu galotņu konferences programmu, ja šāda sanāksme notiktu

Zīmīgi, ka Kīzingera iniciatīva nākusi divas nedēļas pirms Francijas prezidenta Pompidū paredzētās vizītes Bonnā.

Kremļa ielūgums Kīzingeram

Pad. savienības sūtnis Bonnā Carapkins nodevis Rietumvācijas kancleram Kīzingeram ielūgumu apmeklēt Maskavu. Kīzingers, kurš ir arī kristīgo demokratu partijas vadītājs, atbildējis, ka pašreiz ielūgumu nevar pieņemt, bet gan pēc Rietumvācijas vispārējām vēlēšanām 28. septembrī.

Ielūgums, kas nācis kā pārsteigums, nostādījis kancleru neērtā situācijā. Kīzingers visu laiku kritizējis brīvo demokratu partijas un sociāldemokratu līderus par Kremļa ielūgumu pieņemšanu, bet tagad tādu saņēmis pats. Politiskās aprindas spriež, ka Kremļa „laipnība" Kīzingeram tikai dažas nedēļas pirms vēlēšanām izrādīta nolūkā ietekmēt vācu vēlētājus.

ZIEMEĻĪRIJA NOMIERINĀJUSIES

Cīņas starp katoļiem un protestantiem Ziemeļīrijā aprimušas. Valdība sasaukusi parlamenta sēdi, lai izveidotu izmeklēšanas komisiju konflikta iemeslu noskaidrošanai un izlīdzināšanai, vainīgos saucot tiesas priekšā. Izmeklēšanu vadīs britu augstākās tiesas tiesnesis. ASV ieradusies gados jaunākā Britanijas parlamenta locekle — 22 gadus vecā Bernadete Devlina, kura apmeklējusi Ņujorkas pilsētas galvu Lindseju. „Mums nepieciešams 1 miljons dolaru, un mēs tos dabūsim," viņa paskaidroja reportieriem. Devlina vēl apmeklēs Bostonu, Filadelfiju, Čikagu, Detroitu, Losandželosu un Sanfrancisko, lai vāktu līdzekļus trūkumā nonākušajiem Ziemeļīrijas katoļiem, kuri nemieros zaudējuši pajumti un iedzīvi.

Narkotika kļūst par „dienišķo maizi"

ASV prezidents Niksons, informējot kongresu par saviem plāniem narkotikas lietošanas apkarošanā, teicis vārdus, kuri uzņemami kā nopietns brīdinājums visai sabiedrībai, bet it sevišķi bērnu vecākiem: „Ir ļoti apšaubāms, vai amerikāņu vecāki vairs var savus bērnus sūtīt mācīties koledžās un universitātēs, tos automatiski nenododot narkotikas briesmām!"

Pēc prezidenta domām, narkotikas lietošana kļuvusi par vienu no lielākajām, ja ne pašu lielāko ASV problēmu. Narkotiķu skaitu ASV pašreiz lēš uz apaļu miljonu, bet šai skaitā ieskaitīti tikai tie, kuri jau uzskatāmi par „pazudušiem", t. i. tādi narkotikas lietotāji, kurus dziedināt, ja vispār, var vairs tikai ar īpašām „atradināšanas kūrēm". Vispārējais narkotikas lietotāju skaits ir nesalīdzināmi lielāks.

Pašreiz ASV koledžās un universitātēs studē ap 20 milj. jaunu amerikāņu, no tiem, pēc pēdējiem aplēsumiem, apmēram trešā daļa, kaut ne regulāri, piedalās un rīko „narkotikas partijas", bet vairāk nekā puse vismaz vienreiz izmēģinājuši hašišu vai LSD. Jaunpienācēju koledžā vai universitātē pasargāt no vecāko ļaundabīgās ietekmes un pavedināšanas ir tikpat kā neiespējami, jo situācija izvērtusies jau tik katastrofāla, ka bērnu vecākiem un skolotājiem jau kļuvis grūti bērnus neskartus izvadīt cauri pamatskolas un vidusskolas gadiem.

Sevišķi ļauns stāvoklis ir Ņujorkā, kur apmeties vairums amerikāņu narkotikas tirgotāju. Še daudzās skolās jau līdz 50% skolēnu lieto ne tikai samērā nekaitīgo narkotiku, kāda, piemēram, ir marihuana, bet arī heroīnu, kuru tirgotāji viņiem piegādā līdz pat skolas durvīm un īpašos iesaiņojumos pārdod par pazeminātu „skolēnu cenu".

Izdegusi Kanadas sūtniecība Vīnē

Kanadas sūtniecības ēkā Vīnē 26. augustā iesviests t. s. „Molotova kokteilis", kas radījis ugunsgrēku. Divi sūtniecības darbinieki nogalināti un 30 ievainoti, to vidū 4 smagi. Nogalināts vecākais tirdzniecības ierēdnis Hanss Rots un ziņnesis Alfreds Zautners. Rots ieceļojis Kanadā 1940. gadā un studējis Toronto universitātē politiskās zinātnes, pēc tam 1955. gadā atgriezies Austrijā, kur saistījies darbā sūtniecībā. Arī Zautners ir austrietis. Kanadas sūtnis Austrijā Džons Makkordiks un sūtniecības personāls izglābies ar ugunsdzēsēju kāpņu palīdzību.

Kamēr ugunsdzēsēji apkaroja liesmas, kuras apņēma nama trīs augšējos stāvus, policijā pieteicās kāds vīrs, kurš atzinies uguns pielikšanā. Viņš uzdevies par 47 gadus veco Kolmanu Losonšiju Losonczy), bet liedzies paskaidrot savas rīcības iemeslus.

Sūtniecības bibliotēkas lasītavā, kurā atradās ap 20 apmeklētāju, iemestas divas degbumbas. Kanadas sūtniecības nams atrodas Donavas kanāla austrumu krastā, kur ir arī Zviedrijas sūtniecības ēka.

Laikraksts „The Toronto Daily Star" ziņoja, ka Losonšijs bijis arestēts jau pērnā gada Montrealas nemieros. Vīnes policija noskaidrojusi, ka viņš atstājis Ungāriju 1944. gadā kopā ar atejošajām vācu armijas vienībām, kad tuvojies padomju karaspēks. Pēc tam viņš devies uz Franciju, Beļģiju un Rietumvāciju, Kanadā ieceļojis 1951. gadā, bet Kanadas pavalstniecību ieguvis 6 gadus vēlāk.

DRĀMATISKA IESPĒJA:

Visātrāk augošais latviešu uzņēmums brīvajā pasaulē!

Straujais uzņēmuma pieaugums ir pavēris durvis uz retu izdevību uzsākt pašam savu peļņas avotu dažādos līmeņos.

MEKLĒJAM:

1. ..Studentus, mājasmātes un citus darbiniekus, kas vēlētos blakus ikdienas darbam vai mācībām piepelnīt klāt $100.00 līdz $400.00 mēnesī;
2) Pilna laika darbiniekus, kam būtu spējas strādāt uzņēmuma vadošos posteņos, pelnot $1000.00 līdz $3000.0 mēnesī.

Kandidātiem jāprot satikt, angažēt un sastrādāties ar citiem cilvēkiem. Speciālas priekšzināšanas vai pieredze nav nepieciešama, izraudzītie kandidāti tiks pilnā mērā apmācīti. Augstākajiem posteņiem nepieciešams neliels naudas ieguldījums.

Ja jums apnicis strādāt citu labā un rūpēties par algas pielikumiem, streikiem, dzīves dārdzību un augošiem izdevumiem; ja jūs beidzot gribat iegādāties iecerēto māju, vasarnīcu, jaunu laivu vai auto, ja vēlaties ceļot vai piepildīt citu senu vēlēšanos, zvaniet:

Toronto:	**Dr. Auseklim Pērkonam**	**769-8923 (vakarā),**
		365-2561 (pa dienu)
	Jānim Keniņam	**466-3202 (vakarā),**
		924-0953 (pa dienu)
	Valijai Lāmai	**279-3322 (pa dienu)**
Hamiltonā:	**Arnoldam Smiltniekam**	**522-3248**
Niagarā:	**Andrejam Šteinbacham**	**354-1258**

lai varētu norunāt interviju sīkāku detaļu izskaidrošanai.